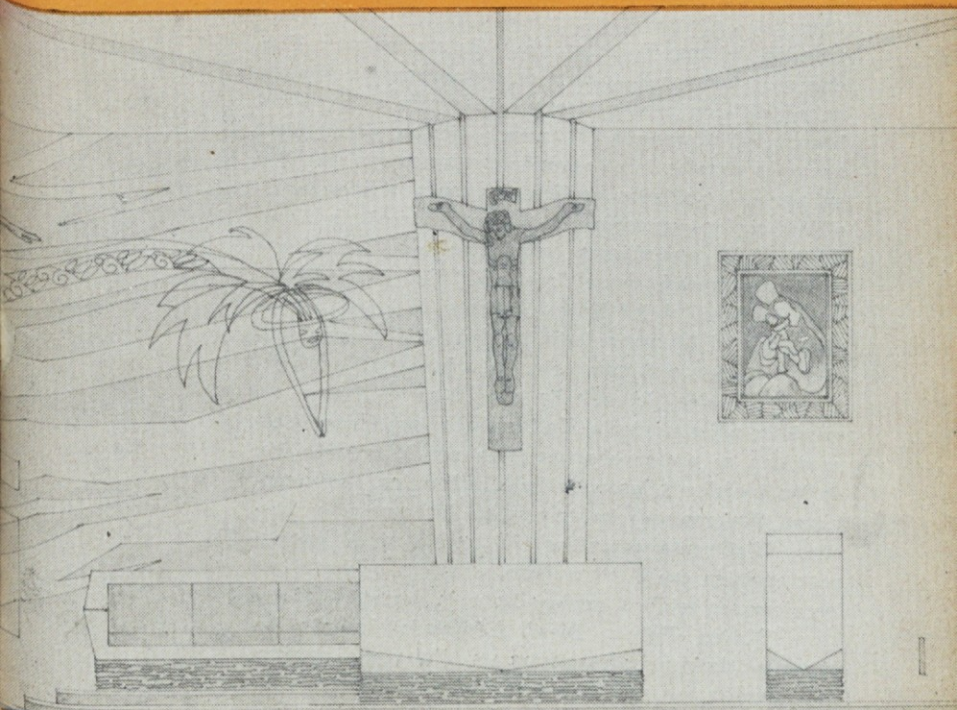

duhovno življenje

la vida espiritual
december 1974 - 41. letnik

Eslovenia durante la segunda guerra mundial

AUTODEFENSA ("Domobranci")

La provincia de Ljubljana fue ocupada por los alemanes. Para salvar lo que salvar se podía, el general esloveno Leon Rupnik se hizo cargo de la presidencia de la entonces formada „Región de Ljubljana“. Los alemanes permitieron la formación de escuadrones de milicia eslovena (los “domobranci”, eso es, defensores de la patria) cuya misión era defender a la población. Claro está, el único medio eficaz para ello sería la destrucción del mando comunista y de sus huestes. Pero esto no estaba en los planes de los alemanes y por eso no permitieron mucha libertad de acción a los domobranci, mientras que, al mismo tiempo concertaban acuerdos secretos de no agresión con los comunistas. Por su parte, los aliados occidentales, en una incomprensible serie de concesiones a Stalín, reconocieron finalmente a los guerrilleros comunistas como el ejército aliado capitaneado por el “mariscal” Tito (un ex discípulo de Moscú, Jožef Broz). A pesar de todos los obstáculos y del futuro incierto, las filas de los domobranci aumentaban continuamente. Bajo la dirección de antiguos oficiales del ejército yugoslavo recibieron un excelente adiestramiento. En las zonas despejadas de comunistas, se preocupaban también por la organización de las escuelas y las actividades culturales. Los comunistas tuvieron que refugiarse en los montes y bosques difícilmente accesibles. El pueblo sintió que su peor enemigo era el comunismo, pues era evidente que los alemanes estaban condenados a la derrota. Bajo el lema “Madre, Patria, Dios”, formulado durante las angustias de la primera guerra mundial por el escritor Ivan Cankar, los muchachos se incorporaban a las filas de los domobranci para servir a su fe y a su nacionalidad. En ellos revivió el coraje y el talento militar de los eslovenos.

(Continuará)

Misli ob božiču

Mrak se je spustil nad vasjo. Mraz pritiska. Bela odeja skrbno pokriva polja, gozdove in hiše. Spokojna tišina vlada vsepovsod. V zraku diši praznično po poticah. Božični večer je. Zazvonilo je Ave Marijo. Vsa družina stopa za gospodarjem, ki z blagoslovljeno vodo in ognjem kropi domačijo. V kotu nad mizo so postavljene jaslice. Morda tudi božično drevo. Molitev, pesem ter veselje ob trenju orehov krajša ure čakanja do polnočnice. Pri fari je prvikrat pozvonilo. Treba je odriniti. Sneg škriplje pod nogami, mraz reže v lica in roke, a obrazi so veseli, saj gredo k polnočnici. Farna cerkev je vsa razsvetljena. Otrokom se zdi kakor v pravijici. Še orgle lepše pojo in melodija svete noči mehko sega v dušo. Gospod župnik je ves slovesen in vesel, ko vidi vse farane zbrane. Po maši se kljub mrazu in pozni uri nikomur ne mudi domov. Vesel božič in stisk roke sosedu in znanecu vsaj nocoj, v tej lepi božični noči.

Velemesto je zagorelo v morju svetlobe in luči. Sopara pritiska. Ulice so polne zapoznelih kupcev, ki obloženi s paketi hite proti domu. Brnenje avtov in kolektivov polni ozračje. Razsvetljeni nebotičniki

silijo k zvezdam visoko pod nebo. Iz odprtih oken udarjajo zvoki glasbe in napitnic. Božično drevo z bogatimi darili in lučmi priča o božični noči. Tisoč raket z žvižgom reže južno nebo in oznanja polnoč. Cerkve so polne. Gneča, prerivanje, govorjenje, vročina, ki omamlja. A preko vsega počasi zajame ves prostor napev: Sveta noč, blažena noč... Vsakdo poje pač, kakor zna. V mnogih vstajajo spomini: Sveta noč... Opravilo je končano. Vsak odhaja sam s svojimi mislimi. Če je čas dopustil in ni zmagala utrujenost, je polnočnica v slovenski cerkvi. Iste pesmi kot doma, ista beseda, tisoč spominov. Stisk roke in voščila, nato pa dolga vožnja domov v realnost med vrvežem ponočnjakov. Šele v zgodnjih jutranjih urah se mesto umiri. Božič...

Dva na zunaj tako različna božiča, a vendar praznovanje ene same resnice: skoraj 2.000-letnice rojstva Sinu božjega, našega Odrešenika, tudi Tvojega in mojega.

Resnično verujemo v to? Ne iz navade, ne zaradi tradicije, res verujemo z živo vero, da je ta praznik začetek našega odrešenja? Če je res tako, bodimo veseli, polni optimizma in blage volje. Naj nas ne bega naše presajenje v tuji svet. Verujmo v naše poslanstvo. Proč z zavistjo, sovraštvom in prenapetostjo. Stisk roke v voščilo naj bo res iskren in topel, iz srca, ki dopušča, ki spoštuje pravico do drugačnosti, ki ne obsoja osebe, ampak dejanje.

Vsi smo poklicani, da v družini izžarevamo vsebino božiča: ljubezen, mir in spravo... Ni važno, da je ta večer miza bogato obložena, da so darila kar najlepša, nova obleka zavidanja vredna. Ne. Božič mora segati globlje, ne sme ostati le na površini v formalnosti. Kaj pomaga ves komfort, vse udobje, če pa v družini ni tistega miru in zadovoljstva, ki ga more dati le notranja umirjenost, ki daje pravo vrednost vsem stvarem, ki nam daje zagona v vsakdanjosti, ki je težka in mrzla, a tudi lepa in vesela. Živimo sedanost v vsej polnosti, obogateni s spomini in prepojeni z vero v bodočnost! Ni lahko, a vsaj poskušati je treba. Zidajmo naše družine na trdnih tleh, na temelju ljubezni, požrtvovalnosti in nesebičnosti. Bodimo prepričani, da le dobri ljudje grade boljšo bodočnost in da dobri ljudje prihajajo iz dobrih družin, iz dobrih staršev.

Naj ne ostane vse samo le pri besedah. Ne iščimo izboljšanja le pri sosedu. Začnimo najprej pri sebi, pri svojih družinah.

Le tako se bo nad nami, kljub težkim časom, uresničil angelov pozdrav v sveti noči: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje.

M. Bt.

Sveta noč

Bo zvonil večer božični,
dome bomo žegnovali,
Mater bomo pozdravljali:
„Zdrava, ki greš v Betlehem!“

Poleg kruha poprtnjaka
novo bomo luč prižgali,
z Materjo bomo čakali:
Jezus pride v Betlehem!

Bomo v praznični obleki
v kot zamizni hlevček dali,
rdečo lučko spred prižgali:
sveti, luč, nam v Betlehem!

Sveta maša. „Mati naša!
zibke nima Jezus mali.“

— Vsi smo v srcih mu postlali;
duša: bodi Betlehem!

Okrog mize bomo sedli,
s pesmijo se radovali,
svetonočne zgodbe brali:
angeli vro v Betlehem.

Angelski glasovi v okno
bodo glorio poslali,
v cerkev bomo hitro vstali:
hej, pastirji, v Betlehem!

Hram Gospodov ves v svetlobi,
sveče vse so v njem prižgali,
orgle, zvonci — v božji hvali:
Luč je vzšla nad Betlehem.

Josip Stritar

Božič

Božič, najsvetejši v leti
starim ti in mladim dan;
praznik, ki ga doživiš
vsak želi si kristijan.

Sem pobožni, prihitite,
čudež velik se godí,
pokleknite in molite,
dete v jaslicah leži.

Angelci pojó v višavi:
Čast Bogu, človeštvu mir!
Da Zveličarja pozdravi,
kralj prišel je in pastir.

Jožef in Marija mati
dete gledata ljubó;
volek in oslič uhati
vanje dihata gorkó.

Brezmadežna^v

Mati božja mora biti čista in lepa. To čuti srce, to zahteva krščanska zavest. Podoba Matere božje sije v človeški duši kot brezmadežen ideal nravne lepote. Deviškega srca Matere božje se nikdar ni smel dotakniti greh, na zrcalu nje čiste duše nikdar ni smelo biti nobene sledi krivde. Če je žalostna resnica, da je nam drugim Adamovim otrokom od prvega hipa bitja in žitja delež greh, je morala biti vsekdar brez madeža, torej brez madeža od spočetja. Mati božja je morala biti brez vsakega madeža, torej tudi brez prvega madeža, brez madeža izvirnega greha!

Najbolj božje v ženi, je dejal Chateaubriand, je materinstvo in devištvo. Materinstvo je naravni razcvet, naravno dopolnjenje ženstva. A nadnaravno dopolnjenje ženstva je devištvo. Z devištvom se dvigne človeška narava do tistega gospostva, ki ga je imela v prvobitnem stanju, do gospostva nad živalskimi instinkti, do gos-

.....
Silvin Sardenko

Nocoj, nocoj

Nocoj, nocoj je sveta noč,
Marija hodi mimo koč;
kdor ni doma, naj gre domov:
Marija nese blagoslov.

postva nad vsem, kar ponižuje človeka, kar mu jemlje znak božje plemenitosti. Materinstvo in devištvo, to sta dva ideala ženstva. V Marji pa je sklenila božja vsemogočnost strniti oba ideala v en vzor.

Marija je Mati Devica, zato je brez madeža spočeta, zato brez grešnih kali, zato brez greha, zato milosti polna, zato prosta trohnobe, zato v nebo vzeta. Prvi pravni naslov vse lepote Marijine je nje božje materinstvo, a časovno prvi naslov nje lepote je — brezmadežno spočetje.

Dogma brezmadežnega spočetja je dogma zoper največjo herezijo naše dobe, zoper naturalizem. Kdor izpove dogmo o brezmadežnem spočetju, izpove vero o izvirnem grehu, o potrebi odrešenja, o Kristusu — Odrešeniku, o čudežnem delovanju božjega Duha.

Le ena je bila spočeta brez greha, milosti polna, po skrivnostnem delovanju božjega Duha, odrešena v najvišji popolnosti od Kristusa-Odrešenika. Le ena — Mati božja! A ona je vzor, ona je ideal, ki ga človeštvo sicer ne more doseči, a ki se mu mora ne prestando bližati. Človeštvo ječi v izvirnem grehu, a po Kristusu Odrešeniku in po močnem delovanju božjega duha se lahko osvobodi greha in lahko premaga

bolj in bolj tudi tisto onemoglost, tisto brezupno slabost, ki je nujna posledica usodnega prvega greha!

Iz dogme o brezmadežnem spočetju mora zajemati človeštvo to, kar mu je najbolj potrebno, ponižnost. Naturalizem je izrastel iz neizmerne ošabnosti človeškega duha, ki meni, da more vse, vse premeriti, vse doseči, da ne potrebuje nikogar in ničesar. Ta napuh je zadelo kruto maščevanje. Človeštvo, ustvarjeno za najvišje, se plazi po zemlji in išče v mrtvi materiji nasičenje in utehe! A zajemati more človeštvo iz te dogme tudi veliko upanje. In česa je zopet v dobi mračnega pesimizma in brezupnega skepticizma bolj potrebno kakor upanja? upanja v odrešenje? upanja v Kristusa Odrešenika?

In zajemati more končno človeštvo iz dogme brezmadežnega spočetja veliko moč. Dogme niso prazni simboli, dogme so življenje in moč. Mati božja, brez madeža spočeta, je dana človeštvu ne le za ideal, za vzor, dana mu je kot mati, mati upanja, mati usmiljenja, kot močna Devica, ki je strla kači glavo in ki stopa pred človeštvom kot zmagovalka satanizma in kot oznanjevalka miru, sreče in blaženstva!

To je kulturni pomen dogme o brezmadežnem spočetju. Vnanja kultura brez notranje kulture duha in srca, kultura brez religioznosti, brez moralnosti, brez počel dolžnosti in ljubezni, je pra-

zna kultura, ki ne more nikdar dati človeštvu zadovoljstva in sreče. Odtod poleg vse kulture v moderni družbi velika beda! A za pravo kulturo je treba v sedanjem stanju, po grehu, nadnaravnih semen in kali, nadnaravnih moči! Treba je odrešenja, treba je vere v nadnaravno! Prelep izraz, prelep simbol in živa zavest te vere v nadnaravno pa leži prav v dogmi o Brezmadežni.

dr. Aleš Ušeničnik

Advent

Kaj je pravzaprav „advent“? Ta latinska beseda pomeni dobesedno „prihod“. V grškem izvirniku sv. pisma je izraz „parousia“, kar pomeni navzočnost ali pa tudi prihod. Vendar se ta izraz nanaša v svetni grščini le na prihod vladarjev ali bogov, v sv. pismu pa beseda „paruzija“ pomeni Gospodov prihod v mesijanskem veličastvu. Starozavezne napovedi o Odrešenikovem prihodu vidi sv. pismo nove zaveze spelnjene v Jezusovi osebi; vendar pa hkrati usmerja pogled naprej, na tisti prihod, v katerem se bo Kristus razkril človeštvu v vsem veličastvu in v vsej odrešitjski moči: „In takrat bodo videli Sina človekovega priti na oblaku z veliko močjo in slavo. Ko se bo pa to začelo goditi, se ozrite kvišku, zakaj vaše odrešenje se približuje“ (Lk 21, 27).

Dvojni Gospodov prihod

Obstoji torej dvojni Gospodov prihod. Prvikrat je Gospod prišel „v mesu“, to se pravi v naši slabotni, krhki naravi, podvrženi trpljenju in smrti. Drugi Kristusov prihod pa se bo izvršil v moči in veličastvu na sodni dan. Med obema obstoji še en Gospodov prihod — to je nevidni, vedno znova se uresničuje Gospodov prihod v človekovo srce po milosti. O tem prihodu je

Jezus govoril pri zadnji večerji: „Ako me kdo ljubi, bo mojo besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala (Jan 14, 23).

Na kakšen prihod misli Cerkev v adventnem bogosužju? V zgoščeni obliki odgovarjajo pokoncilske Splošne določbe o cerkvenem letu in koledarju:

„Adventni čas ima dvojen značaj: je čas priprave na slovesno praznovanje Gospodovega rojstva, ko se spominjamo prvega prihoda božjega Sina med ljudi; hkrati je to čas, ko to spominjanje usmerja naša srca k pričakovanju drugega Kristusovega prihoda ob koncu časov. Na ta dva načina stopa adventni čas pred nas kot čas pobožnega in veselega pričakovanja.“

Takšno pričakovanje pa človeka odpre za obilnejše delovanje milosti, za polnejši nevidni Gospodov prihod v naše srce po milosti. Bogoslužje s svetim adventnim časom budi v nas zavest grehov, ki smo jih nesrečno storili; opominja nas, da se s premagovanjem poželenja in s prostovoljnim mrtvenjem telesa vadimo v pobožnem premišljevanju in zbranosti, da se damo prepojit od tistega živega hrepenenja po vrnitvi k Bogu, ki nas edini more s svojo milostjo rešiti madežev greha in njegovih pogubnih posledic.

Gospodov prihod po milosti

Dandanes nas v adventnem času dejansko prevzema predvsem misel na prvi Gospodov prihod. Vendar pa je to pravzaprav predvsem podoba in primera, tako rekoč sveta igra Kristusovega sedanjega prihoda v naša srca po milosti. Ta prihod po milosti je glavna vsebina obhajanja adventa. Advent ima za svoje središče sedanost; preteklost je le podoba in primera za sedanost. Prihodnost pa je temno se svetlikajoče obzorje pred nami, obzorje, ki naj nas gledanje nanj nagiblje k resni pripravi na nevidni sedanjosti Gospodov prihod po milosti. Prav na ta način pa se najbolje pripravimo tudi na veličastni prihod ob koncu sveta.

Kdaj bo drugi Kristusov prihod?

Za čas drugega Kristusovega prihoda nihče ne ve, „niti angeli v nebesih, ampak le Oče“ (Mt 24, 36). Prvi kristjani so sicer menili, da bo Jezus poveličan prišel še za njihovega življenja. Gotovosti niso imeli, saj so bili poučeni, da je „en dan pri Gospodu kakor tisoč let, in tisoč let kakor en dan“ (2 Pet 3, 8); toda v stiski prvih preganjanj so hrepeneče klicali po tem prihodu in sklepali svoje molitve z vzklikom: „Pridi, Gospod Jezus!“

Vera v drugi Gospodov prihod napravlja človeško zgodovino za čakanje na poslednjo spolnitev

smisla človeškega življenja, naj bo posameznikovega ali vsega človeštva. In ta Gospodov prihod se bo uresničil, pa naj ljudje vanj verujejo ali ne. O tem vprašanju, tudi o vprašanju časa in načina uresničitve, ni mogoče odločati z glasovanjem. O tem more odločati samo On, o čigar prihodu govorimo. „Gospodov dan — dan Njegovega prihoda v veličastvu — pride kakor tat ponoči. Ko bodo namreč govorili: ‚Mir in varnost‘, takrat jim pride nagla poguba... in ne bodo ubežali“ (1 Tes 5, 3). „Čujte torej, ker ne veste, katero uro pride vaš Gospod“ (Mt 24, 42).

Za posameznega človeka je glede drugega Gospodovega prihoda odločeno že z njegovo smrtjo. Poslednja sodba se bo za vsakega posameznega človeka iztekla tako, kakor si bo zaslužil s tistim stanjem, v kakršnem ga bo doletela njegova smrtna ura. Tudi za ta dan in to uro ve le Oče. In kakor so prvi kristjani z nekakšno neučakanostjo goreče vzklikali: „Pridi, Gospod, Jezus!“ tako moramo vzklikati tudi mi — v stalni pripravljenosti na uro svoje smrti, ki bo za vsakogar izmed nas v bistvu ura Kristusovega drugega prihoda.

Eno pa je popolnoma gotovo:

Poslednji „advent“, poslednji Gospodov prihod v veličastvu se dejansko nenehno in z vso nepreklicnostjo naglo približuje. In vsakoletni advent vsakomur izmed nas z novo močjo in pretresljivo-

stjo kliče: „Zdaj je čas milosti, zdaj je dan rešitve!“ Samo Bog ve, ali ni letošnji adventni čas zame ali zate zadnji. Kliče nam, naj gremo vase in se zamislimo, ali smo pripravljeni.

A če misel na ta prihod v nas prebuja resnobo in odgovornost

glede uporabe časa milosti, ki nam ga Bog še daje na voljo, je vendar za pravega Kristusovega učenca še bolj opogumljenje v preskušnjah in stiskah sedanjega zemeljskega potovanja nasproti „absolutni prihodnosti“.

dr. Anton Strle

Notranja vsebina božičnega praznika

„Za vsakoletnim obhajanjem velikonočne skrivnosti ni v Cerkvi nič bolj pomembnega kakor spomin na Gospodovo rojstvo,“ ugotavljajo določbe o prenovljenem cerkvenem koledarju. Za veliko nočjo je praznik Gospodovega rojstva največji praznik krščanstva. Skupaj s praznikom Gospodovega razglasenja (6. jan.) sestavlja središče prvega prazniškega kroga v cerkvenem letu. Pridružen mu je tudi pripravljalni čas — advent — in obenem vigilijska ter osmina.

Božič sedaj

Praznik Gospodovega rojstva ali „božič“ (pomanjševalnica od Bog) ima za svojo vsebino skrivnost božjega učlovečenja. Ne gre pri praznovanju le za spominjanje nečesa preteklega. Praznike cerkvenega leta obhajamo kot sedanjost, kot „danes“ in ne le kot

spomin na preteklost. Saj ima Cerkve v svojem evharističnem slavlju zmeraj v svoji sredini njega, čigar odrešenjska dela obhaja. Kristus je vstal od mrtvih, dosegel je svojo polnost. Vse njegovo življenje je zdaj strnjeno v njegovi osebi. V sebi nosi svojo preteklost, še veliko bolj kakor nosi kdo tu na zemlji v sebi svojo preteklost na obrazu, v svoji zunanjosti in značaju. Vse je strnjeno in živi v njegovi poveljani osebi in s tem v evharistiji.

Ker je o božiču od mrtvih vstali v evharistiji med nami, je med nami nekaj njega kot otroka in zato po pravici klečimo pred jaslicami, posebej pa še pred živimi jaslicami Kristusove evharistične navzočnosti. To je pravi krščanski način obhajanja praznikov.

Na božič „se spominjamo“ in hkrati „imamo“ in na sebi doživljamo nekaj odločilnega: da se je z Jezusovim vstopom v zgodovino

Bog dokončno in nepreklicno zavzel za svet in človeka. Odkar je Jezus vstopil v zgodovino, svet ni več brez Boga, in obenem je v svoji korenini končano oboževanje sveta. Sveta ne smemo malikovati, kajti svet sam ni Bog; pa tudi ga ne preklinjati in nad njim obupavati, saj je Bog izrekel svetu in v svet svojo bistveno Besedo ljubezni in rešenja in je nikdar ne bo preklical — treba je le, da z naše strani odgovorimo: „Da, Oče!“

Božični praznik nam kliče z vso blago močjo: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje“ (Jan 3, 16).

Pravi studenec božičnega veselja

To in samo to je pravi, globoki temelj in studenec vsega božičnega veselja. Samo od tukaj navsezadnje priteka ves sijaj božične luči v mnogokrat tako temno noč človeškega življenja. Če bi se odtrgali od tega izvira radostne božične svetlobe, bi kmalu zamrli tudi njen odsev. Vsa bleščeča božična drevesca in vsi božični darovi, vsa bajna razsvetljava, v katero se za božič zagrinjajo svetovna mesta — vse to bi ne moglo v srcih ljudi prebuditi tistega, kar verujočemu človeku prinaša angelovo oznanilo, izrečeno betlehemskim pastirjem: „Ne bojte se; glejte, oznanjam vam veliko ve-

Na svetí večer kadijo in kropijo po domačiji (Maksim Gaspari)

selje, veselje za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v Davidovem mestu Zveličar, ki je Kristus Gospod.“

Tisto veliko veselje, ki nam ga oznanja in prinaša božič, je učlovečenje božjega Sina, Odrešenika. Učlovečenje! Tako smo se navedili na to besedo, da silnost tega komaj še dojamemo, silnost, ki se skriva za to besedo. Učlovečenje, to pomeni, da se neskončni Bog napoti v meje končnega, večni Bog v človeško časovnost, božje bogastvo v našo človeško revščino in uboštvo, bistveno Sveti v našo grešnost, neskončna polnost življenja v našo krhkost in bolezen, Stvarnik v svojo stvar.

In to dogajanje se začenja v hlevu, v jasliah za živali, v otroku. Je to resnični človeški otrok, v katerem si Bog privzema človekovo podobo. In ne gre za zunanji videz, kakor če bi kak bogatin igral vlogo berača, da bi nato beraške cunje spet vrgel stran, ali kakor če bi kak visoko postavljeni

.....

Molitveni namen za december

Splošni: Molimo, da bi bil mir sad ljubezni in da bi dosegel več, kot zmora gola pravičnost.

Misijonski: Molimo, da bi se gospodarsko--družbena vprašanja reševala na miren način v najbolj potrebnih deželah.

človek kdaj dobrohotno potrepljal majhnega človeka po ramah, potem pa se kmalu spet potegnil nazaj v imenitnost. Učlovečenje ni maškarada. Večna Beseda, druga oseba v božanstvu, je marveč resnično postala „meso“, to se pravi človek v vsej njegovi krhkosti in slabotnosti, in se naselila med nami.

Začetek pobožanstvenja človeka

In tako je vsebina božičnega praznovanja začetek pobožanstvenja človeka in sveta. Sin božji je namreč postal človek, da bi človek postal božji posinovljenec, božji otrok. Bog je postal človek, da bi dal končnemu človeku možnost postati deležen božje neskončnosti, da bi nas uboge napolnil s svojim bogastvom, da bi nam grešnikom dal možnost za spravo z Bogom in za svetost, da bi nas osvobodil iz naglice časovnosti in nas napravil za ljudi večnosti.

Osebe, ki obdajajo jasli betlehemske votline, zastopajo človeštvo in razodevajo, da se je proces pobožanstvenja začel, proces tistega pobožanstvenja, v katerem se „slava Bogu in mir ljudem, ki so Bogu po volji,“ povezujeta v enoto.

Seveda pa se to pobožanstvenje ne uresničuje avtomatično, brez vsakega človekovega sodelovanja. Kar tukaj prihaja od Boga in nam je ponudeno kot svoboden dar milosti, to mora človek zavestno in svobodno sprejeti in ljubeče

potrditi. Govoriti mora „zgodí se“ z Marijo, se z Jožefom spustiti na pot, s pastirji častiti Kristusa, z modrimi izpovedovati vero vanj in z Janezom mu pripravljati pot. Biti mora prerojen iz Boga; kajti le tistim, ki ga sprejmejo, daje učlovečeni Sin pravico, da postanejo božji otroci.

Učlovečenje božje Besede je tečaj zgodovine in našega življenja. Treba pa je skrivnost učlovečenja sprejeti vase ne le z razumom, ampak tudi z vsemi čuti.

Gledamo noč in luč. „Glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva“

Človeštvo daleč od Kristusa živi v temi. To je tema greha. Kdor ne živi v Bogu, hodi v temi. „Zanj ni več jutranje zarje“ (Iz 8, 20). Dejansko odslej „žari nad nami luč,“ kajti Odrešenik nam je rojen. „Prikazala se je dobrotljivost in ljudomilost našega Boga, našega Odrešenika“; „polna milosti in resnice“ preseva temo našega srca. „Vstani, razsvetli se, Jeruzalem, zakaj prišla je tvoja svetloba in Gospodova slava je zasedla nad teboj!“

dr. Anton Strle

Mati reže božični poprtnik (Maksim Gaspari)

PAVEL IV.:

Glejmo na svet z zaupanjem, vendar tudi s previdnostjo!

Koncil nas je naučil gledati na svet s spoštovanjem in simpatijo — na podlagi ljubezni. To pomeni, da je spet znova dozorela vest in zadržanje katoliške Cerkve. Koncil nas sili, da spremenimo o marsičem svoje mišljenje, ne da bi zaradi tega zgubili zdravi naravni čut o resničnosti do-brega in zlega v svetu. Tudi se ne smemo oddaljiti od evangelijskega nauka, ki mora kazati smer našega romanja po zemlji proti Očetovi hiši. Takšno pravšno krščansko gledanje in mišljenje zahteva od nas močno in odločno neodvisnost od vsakršnega posvetnega vpliva. Kristjan ni proti napredku. Toda zaradi zemeljskega napredka ne moremo zatajiti svojega nadnaravnega poklica in ne smemo na noben način slediti lažnim prerokom materializma.

V šoli koncila, kateri bi moral vtisniti pečat našemu času, smo se mi verniki, kristjani, člani katoliške Cerkve, naučili gledati na svet, v katerem živimo, z zaupanjem, s spoštovanjem in prijaznostjo.

Svet nam tukaj pomeni celotno dejansko življenje človeka, takšno kakršno je, in takšno kakršno bi lahko bilo in moralo biti. Čeprav torej svet ne pomeni samo, kar je slabega v svetu, kljub temu ne zapiramo oči pred napakami in potrebami.

Še več. Pomanjkljivosti nas silijo, da se še bolj približamo in služimo človeku. To nam narekuje zapoved ljubezni in krščansko gledanje na padlo pa odrešeno človeštvo. Ljubezen nam tudi pomaga, da nismo črnogledi, ampak da znamo tudi odkrivati, kar je dobrega v svetu, to priznavati in se ga veseliti.

S temi mislimi bomo zmožni uresničiti veliki načrt „zorenja“ svetovnega krščanstva in „osveščenja“ vesoljne Cerkve v sedanjem času in družbi. More nam samo koristiti, če bomo realno gledali na nove pojave v svetu. Tudi pred sodobnim brezboštvom ne moremo zapirati oči, kot da ga ne bi bilo. Moramo ga upoštevati kot eno najhujših sedanjih nevarnosti in ga študirati, ne da bi zaradi tega kaj popuščali.

Optimistično in realno gledanje na svet pa ima naslednje posledice, ki se bodo zdele morda komu preveč drzne.

Prva je ta: priznati moramo relativno, a dejansko neodvisnost vsega posvetnega. To pomeni, da se tisti svet, na katerega nimata vera in Cerkev nobenega neposrednega vpliva in moči, čuti neodvisnega od božjega stvariteljskega vpliva.

Druga posledica je ta: kljub temu, da ta svet načrtno uhaja iz območja božjega vpliva, ima neke „vrednote“, zasluge, odlike, dela, ustanove, ki jih moramo priznati in upoštevati, če jih hočemo znova pokristjaniti. Vse to se je v izobilju in čudovito razvilo v našem času s pomočjo znanstvenega raziskovanja in politično-socialnih organizacij.

Tretja: nimamo nobene težave priznati, da nam moderna kultura nudi znatno pomoč, da se moremo globlje okleniti svoje vere in jo učinkoviteje izpovedati.

Naj nas torej nima nihče za nasprotnike napredka v civilnem in svetnem življenju. Naj nas nihče ne obsoja, da hočemo spraviti ves naravni red pod versko pokroviteljstvo in kontrolo v nauku in praksi. Naj nas nima nihče za odmaknjene realnemu življenju, kot da ne upoštevamo svetne zgodovine in da se hočemo trimasto oklepati preteklosti, kot da bi bili slepi in nasprotni porajajoči se novi civilizaciji.

Stvarnik je že od prve strani sv. pisma dalje izražal svoje zadovoljstvo nad deli svojih rok, ker je videl, da je bilo vse „dobro, zelo dobro“ (gl. 1 Mojz 1, 21, 25). Zato se zahvaljujemo Gospodu za zgled, kako moramo tudi mi znati občudovati stvarstvo, ker je vse to dokaz božje modrosti in moči — božja modrost in moč sta vse zamislili, ustvarili in ohranjali.

Zahvaljujemo se tudi Gospodu za razodetje njegove dobrote, pričujočnosti in ljubezni. Po stopnjah je odkrival ljudem svoj skrivnostni načrt odrešenja. Božja Beseda, Jezus, je sama posegla v tragično in obenem slavno človeško zgodovino. Božji Duh nas nadnaravno oživlja, da bi po uredničenem odrešitelskem načrtu vsi mi vstali kot „nova stvar“ (gl. Rimlj. 8, 21; 2 Kor. 5, 17).

Toda pazimo in čujmo, predragi bratje in sinovi!

Ta optimizem nas ne sme zavesti v otročjo naivnost in lahkovernost! Znova opominjamo: priznavanje možnih delčkov posameznih resnic v vrenju sedanjega sveta nas ne sme odvrniti od zvestobe Resnici in večno veljavnim splošnim resnicam.

Na kaj mislimo?

V mislih imamo največjo skušnjavo našega časa, ki je v tem, da hočemo vse svoje zahteve in želje spraviti na „vodoravno“ črto,

kot rečemo danes. Nočemo pa upoštevati, temveč raje pozabljamo in končno začnemo zanikavati „navpično“ črto.

Ali z drugimi besedami: vso svojo pozornost hočemo prikleniti samo na vse tisto, kar se vidi, kar se da preizkusiti, dokazati, kar je v času, kar je zgolj človeško, zemeljsko — in nočemo sprejeti svoje poklicanosti v božje kraljestvo, ker je to nevidno, neopisljivo, večno in nadčloveško.

Moderno brezboštvo ima najprivlačnejši in najnevarnejši izvor v tej napačni izbiri in odločitvi za izključno materialne stvari tega sveta, po drugi strani pa v korenini zanikujemo verske in svojske krščanske resnice.

Dobro poznate čisto jasna in na žalost svetovno razširjena načela, ki so se porodila iz tega zmotnega miselnega toka.

Ta miselni izrodek z načrtno napadalnostjo trdi, da je „človek najvišje bitje za človeka“ (Marx); da mora „antropologija nadomestiti teologijo“ (Feuerbach); da je treba „na mesto Najvišjega bitja postaviti človeštvo“ (Comte); da je „Bog umrl“ za modernega človeka (W. Hamilton, idr.). Jasno in samo po sebi je razumljivo, da vera nima več smisla za obstoj pri teh prerokih pozitivističnega materializma in družbenega fenomenalizma.

Danes imenujemo sekularizacijo tisto miselno težnjo, ki hoče utrditi zgolj zemeljske in človeške

vrednote in terja zanje sicer upravičeno in dolžno pozornost, toda ne v izključni in tolikšni meri, kot se to danes dogaja. Zato znova ponavljamo: Pazimo, bodimo čuječi!

Če se ta tok osamosvoji in loči od filozofskih in verskih temeljev, ki so nujni za zgradbo celotne in vse resnice, to je, prave in edine Resničnosti — potem se ta miselni tok ne bo mogel dalj časa obdržati v ravnotežju. Kmalu bo postal privlačnosti zla. Iz sekularizacije se bo spremenil v sekularizem.

Iz precenjevanja posameznih človeških ali zemeljskih vrednot bodo vsi ti moderni zmotni tokovi padli v zanikanje vsake druge filozofske in verske vrednote. Pri padanju navzdol se bo ta moderna težnja posvetnosti stopila z laicizmom in brezboštvom, ki ne priznavata nobenih splošno veljavnih in večnih načel.

Naj vas ne moti, da ponovimo: Pazimo!

Moderno brezboštvo

Tudi za nas, ki smo bili dvignjeni na stopnjo krščanske modrosti in potrjeni v veri, je nevarno, da nas pritegne in izvotli ta vodoravnost, horizontalizem. Vsak lahko postane žrtev navidezne nedolžnosti sekularizma, ki se rodi iz naivne in popustljive sekularizacije. Ta nevarnost je resnična, dejanska, za posameznike in za

razna gibanja, ki bi radi dosegli popolno pravičnost na vsem svetu in bi radi osvobodili človeka vsega in vsakršnega trpljenja.

Podobno moramo reči o nevarnosti, da bi imeli za pravilno mnenje, ki hoče poenostavljati pripadnost Kristusu na dejstvo, da On je, toda le „za druge“ (pr. Bonhoeffer). Kot da bi to zadostovalo, da v Kristusu prepoznamo Učitelja in Odrešenika, ne da bi obenem sprejeli skrivnost njegovega božanstva.

In podobno velja o nevarnosti, da bi pripisovali absolutno in izključno važnost samo delnim ali drugotnim vrednotam.

In prav tako moramo posebej

svariti pred nevarnostjo, da bi sprejeli kot pravilen, na primer, sistem razrednega boja, ker se ta nujno sprevrže v sovraštvo med razredi in sloji. In to sovraštvo se končno spremeni v nečloveško zlorabljanje oblasti pod vodstvom izključno samo enega razreda (glej „Otočje Gulag“).

V vseh teh nevarnostih ali okoliščinah je nemogoče, da bi Kristusov učenec — če jim podleže — postavil v socialni dinamiki Boga na prvo mesto. In prav tako je nemogoče, da bi mogel združevati te zmotne tokove in nevarnosti z resnično ljubeznijo do bližnjega kot gibalo duhovnega dviga človeka in kot pot do prave družbene enakosti.

Pevci in instrumentalisti na letošnjem mladinskem pevsko-glasbenem festivalu v Slovenski hiši (foto Marko Fink)

Srebrni jubilej verske skupnosti in cerkvenega zbor v Ramos Mejia

Koncem leta 1948 smo prihajali slovenski novonaseljenci v Argentino. V težkih razmerah smo s pomočjo onih, ki so prišli pred nami, skušali najti skromno streho in zaslužek, če le mogoče po več skupaj, da tujina ne bi bila pretežka. Kjer je bila kakšna večja stavba, čeprav v precej skromnih razmerah, smo se stisnili, da nas je bilo več pod streho. Tak dom mnogih je bil „sanatorij“ v Ramos Mejia — nekdanji sanatorij za umobolne, ki ga je meseca decembra leta 1948 mogel dobiti v najem pokojni g. Janez Hladnik. Nad 100 Slovencev je našlo svoj prvi dom v „sanatoriju“, a vedno se je še našel prostor na hodniku ali pod stopnicami, v sobi, kjer sta živeli že dve družini, kot, v katerega se je stisnila še tretja družina s svojim

lesenim kovčkom in borno prtljago.

Kdo si je takrat mislil, da bo v bližini tega „sanatorija“ v Ramos Mejia, bolj natlačenega ljudi kot kakšna taboriščna baraka prvo leto v „Peggezu“ (Avstrija), čez 11 let stal „Slomškov dom“, središče okoliških Slovencev?

V tujino pa nismo prišli sami. Spremljali so nas naši duhovniki. Meseca januarja 1949 je prišel za prvi petek spovedovat v župno cerkev Ramos Mejia g. Hladnik, prav tako za mesec februar, meseca marca pa ga je spremljal že g. Janez Kalan, ki je prišel v Argentino s skupino 150 Slovencev 25. januarja 1949 z ameriško vojaško ladjo „General Black“, ki so jo dali Amerikanci organizaciji I.R.O. za prevoz povojnih beguncev. G. Janez Kalan je obljubil, da bo skušal priti v Ramos — ta čas je živel v duhovniški hiši na Floresu. Na prošnjo in posredovanje tedanjega delegata dušnih pastirjev za Slovence g. Antona Oreharja, sedanjega monsignorja, pri tukajšnjih cerkvenih oblasteh — škofu v La Plata — je bil imenovan meseca marca 1949 za kaplana na faro Karmelske Matere božje v Ramos Mejia g. Janez Kalan. Ker še ni obvladal jezika, so mu določili sv. mašo ob sedmih, ki je bila tisti čas brez pridige. Dve nedelji je maševal tako. Sv. maše so se udeleževali vsi Slovenci živeči v „sanatoriju“ in okolici. Na fari je našel g. Kalan v osebi kaplana

g. Tomaševskega — po rodu Poljaka — sobrata, ki mu je bil v pomoč in oporo pri težkem začetnem dušnopastirskem delu na argentinski fari in tudi pri dušnopastirskem delu za Slovence. Z njegovo pomočjo je pristal tedanji župnik Grondona, da je bila sv. maša ob 7. uri lahko s slovensko pridigo.

In to se je zgodilo 4. aprila 1949, ko je v cerkvi Karmelske Matere božje izpred oltarja zadonela slovenska beseda in istočasno je s kora zaplavala po cerkvi slovenska pesem. G. Tine Malavašič je zbral nekaj pevcev, ki so pri prvi slovenski maši peli. Naslednjo nedeljo pa je že zbor vodil g. Janko Zakrajšek. Leta 1950 meseca februarja pa je zbor

prevzel g. Gabrijel Čamernik, ki ga vodi še danes. Delo cerkovnika je prevzel g. Jože Javoršek.

Svoje častno mesto je dobila v ramoški cerkvi tudi podoba naše Marije Pomagaj. Na prvo nedeljo meseca maja 1949 pri slovesni popoldanski pobožnosti, pri kateri je pridigal g. Gregor Mali, ob polni cerkvi ljudstva, je naša Marija Pomagaj prišla med nas in dobila svoj dom v tujini v ramoški cerkvi blizu glavnega oltarja. V varstvo Nje smo se izročili, Njej priporočili, da usmerja naše delo, naša pota, naše misli in hotenja. (Ta podoba Marije Pomagaj je delo slikarja Maksa Jerina leta 1945 za taboriščno kapelo v Peggezu — kdo se ne spomni, koliko molitev in prošnja v

Slovenski cerkveni zbor v Ramos Mejía z organistom Gabrijelom Čamernikom v sedanji zasedbi (foto Marjan Šušteršič)

skupnih in zasebnih zadevah je ta podoba sprejemala in usliševala, tolažila in lajšala bolečine v tistih težkih dneh — kasneje ko so Angleži selili Slovence v taborišče Spittal, je g. Janko Mernik kupil sliko od g. Jerina. V Spittalu je varovala Mladinski dom, čigar vodja je bil g. Mernik. V Argentino jo je prinesel g. Kalan na prošnjo g. Mernika in jo imel v varstvu). Ker g. Mernik še ni imel primerne prostora, jo je rade volje dal g. Kalanu, dušnemu pastirju v Ramos Mejía, da ob oltarju spremlja tudi v bodoče naše življenje. Skrb za rože p. Mariji so kasneje prevzela dekleta.

Tu se je začelo orati ledino: padala so zrna, znoj trdih žrtev je namakal ledino. Tolikokrat v naši preteklosti in tudi tokrat je bil duhovnik tisti, ki je bil ljudstvu prva in večkrat tudi edina opora, je bil tisti, ki je ob oltarju vzdigoval, navduševal, da je blizu in okrog zrastlo ne samo versko, temveč tudi narodno in kulturno življenje.

Oltar — sv. maša — slovenski duhovnik — cerkveni zbor — ljudstvo, večinoma še prebivalci „sanatorija“, to je rojstvo slovenskega Ramosa. Kot novorojenec matere tako smo se oklenili sv. maše in zbora. Temu se je kmalu pridružila na prošnjo g. Kalana slovenska učiteljica — šola — gdč. Anica Šemrov. Sledila so kmalu po prvih premaganih

težavah za obstoj druga društva in organizacije.

Sčasoma so se ljudje začeli izseljevati iz sanatorija in naseljevati v okolici. Sv. maša oz. skrb dušnega pastirja se je raztegnila poleg Ramosa še na Haedo, Morón, Castelar, San Antonio de Padua, Merlo, Palomar, Caseros, Ciudadela, San Justo. Z vso duhovniško skrbjo se je posvečal g. Janez vsem, jih obiskoval, pomagal, skušal pomoči dobiti, svetoval, opozarjal in učil.

Versko življenje je poleg sv. maše ob nedeljah obsegalo še sv. ure za prvi četrtek, sv. obhajilo za prvi petek — zjutraj ob 5 in 15 minut za tiste, ki so odhajali na delo, ko še ni bilo večernih sv. maš; potem krščanski nauk in litanije ob nedeljah popoldne, križev pot v postu ali šmarnice meseca maja, duhovne obnove za božič in veliko noč, kasneje samo za veliko noč. Pri krščanskem nauku in litanijah mu je vsa leta pomagal g. Franc Novak, sedanji prelat, ki je bil nastavljen v bližnjem zavodu sester Marije Brezmadežne, ker je g. Kalan isto uro redno krščeval na fari. Ko pa je bil g. Novak nastavljen v Ituzaingó, so bile samo še litanije ob nedeljah in v postu križev pot, kasneje so se omejile litanije le še na velike praznike in križev pot v postu.

Vse večje verske slovesnosti s sodelovanjem cerkvena zbor kot obisk nepozabnega škofa prevz. g. Gr. Rožmana, birma slovenskih

otrok, duhovne obnove, vsakoletno praznovanje božiča, novega leta, velike noči, nove maše ali ponovitve, srebrna maša g. Kalana leta 1957 in naslednje leto g. prelata F. Novaka i. t. d. — so utrjevale trud dušnega pastirja g. Kalana, ki se je v lepi edinosti s slovenskim dušnopastirstvom trudil, da je ramoška skupnost rastla duhovno in pomagala graditi našo zdravo slovensko skupnost v Argentini.

To lepo sodelovanje se je izražalo v vseh oblikah. Ena od teh so bili župnijski prostori v Ramosu, ki so bili brezplačno na razpolago ne le ramoški skupnosti, ampak tudi vsem slovenskim osrednjim prireditvam, bodisi dušnopastirstva, Društva Slovencev in vsem društvom in organizacijam. Po zaslugah g. Kalana (po njegovem delu na fari) in po zaslugah cerkvenega zbora, ki je redno pomagal pri argentinskih sv. mašah, pri vseh slovesnostih, praznikih (polnočnicah), pri vsem organiziranem farnem življenju, je razumevajoči župnik De Nicolai, velik dobrotnik Slovencev, in kasneje g. P. Bazán dajal župnijske prostore na razpolago Slovincem, tako dvorano, knjižnico itd. Količkokrat je izpraznil prostor, kjer so imele sejo ali sestanek domača društva, in ga dal nam v uporabo.

V župnišču v Ramosu je imel pevski zbor stalno svoje vaje in harmonij na razpolago, pa ne samo ramoški, tudi drugi zbori so bili tega deležni, večkrat združeni

zbori. Slovenska kulturna akcija je imela tu svoje prireditve, delno tudi slovenska Katoliška akcija, vse prireditve krajevnega značaja, tako zbora kot ostalih društev, potem SDO in SFZ (pevske vaje), igre vseh, ki so bili v zadregi s prostorom, misijonske prireditve, nove maše in pojedine, birma slov. otrok, razni posveti itd. Prva obhajila slovenskih otrok so bila prvi dve leti v ramoški cerkvi, potem v kapeli sester dominikank zraven župne cerkve do leta 1964, kasneje pa v Slovenski kapeli na Ramón Falconu.

Mladina se je zbirala pri sv. mašah in popoldanskih prireditvah oz. pobožnostih. Po sv. maši in po litanijah se je pred cerkvijo kramljalo, tam se je seznanjalo vse, staro in mlado. Življenje okraja, skupnosti se je utrjevalo.

Po stalnem naseljevanju v teh okrajih in prihajanju vedno več Slovencev, tako velikih skupin v San Justo in Moronu, je slovensko dušnopastirstvo po prizadevanju

Karel Mauser

Božična

Tiho se noč srebri
kot v belo svilo odeta.
Vse čaka, vse hrepeni,
da odpro se nebesa sveta.

V gozdu srne kleče,
vsa bela blešči se vas.
Zdaj vsak očisti srce,
da Jezus obišče nas.

msg. Oreharja poskrbelo za nastanek novih krajevnih verskih središč, Morón in San Justo s slovenskim dušnim pastirjem. Ramos in okolica (Haedo, Palomar, Caseros, Ciudadela, Lomas del Mirador, Don Bosco, Villa Sarmiento) je ostala skrb ramoskega dušnega pastirja.

Cerkveni zbor

Vzporedno je rasel in živel cerkveni zbor, ki ga od leta 1950 z vso dobro voljo, požrtvovalnostjo, vztrajnostjo, iskrenostjo in razumevanjem vodi g. Gabrijel Čamernik, ki od daleč prihaja redno v Ramos.

Ob sv. maši sta slovenski duhovnik in cerkveni zbor od začetka pa do danes tesno sodelovala, zato je življenje sv. maše, verske skupnosti Ramosa, življenje zbora. Le nekaj podatkov navajamo posebej o življenju in delovanju zbora.

Začetno delo je bilo težko, predvsem delo pevovodja, saj je zbor imel precej novincev. Število članov je bilo čez 30, kar je rastlo potem na 40 članov. Pesmi — partiture — vse to je zbiral in pisal pevovodja sam vse do danes.

Iz cerkvene pesmi je zbor rasel tudi v narodno in umetno, ko je poleg petja pri sv. maši nastopal tudi v javnosti.

Delo zbora bi delili:

1. Petje pri slovenski sv. maši, verskih in kulturnih prireditvah v Ramosu.

2. Petje pri sv. mašah, verskih ali kulturnih prireditvah za Argentince v Ramosu.

3. Petje pri sv. mašah, verskih ali kulturnih prireditvah za Argentince izven Ramosa, kjer delujejo slovenski ali argentinski duhovniki, ali na škofiji v Moronu.

4. Sodelovanje pri osrednjih prireditvah slovenskega dušnopastirstva ali Društva Slovencev, kasneje Zedinjene Slovenije (katališki shod, prireditve na Belgrano, v La Salle, na Río Bamba ali v Slovenski hiši, v Moronu itd.), sodelovanje pri nepozabni prireditvi: koncert združenih zborov leta 1960 pod vodstvom pok. ravn. Marka Bajuka, potem za 25-letnico zdomstva: združeni zbori pri spominski proslavi v Slovenski hiši in katedrali in koncert cerkvene pesmi združenih zborov pod vodstvom g. Jožeta Omahna v spomin našim žrtvam.

5. Zbor je vedno skušal služiti ramoški in vsej slovenski skupnosti. Kot cerkveni zbor se je tega dobro zavedal in le temu predvsem služil. Šele ko je imel čas, je mislil na lastne prireditve. Imel je koncerte, spevoigre: Snubači, Srce in denar, Čevljar in vrag, koncert Marijinih pesmi za 5. obletnico zbora, za 10. obletnico leta 1959 na veliko nedeljo popoldne v župni cerkvi Ramos Mejía slovesno peto latinsko mašo in kasneje koncert, združen s spevoigro Vasovalci, 20. obletnico je praznoval skupno v Slomškovem

domu z vso skupnostjo Ramos Mejía.

Lepo složno delo je vezalo zbor v družino, kar je Društvo Slovencev ob čestitkah, ki jih je poslalo za 10. obletnico zboru, izrazilo, da je ta zbor eden najlepših primerov prave družinske povezanosti in pok. prevz. g. dr. G. Rožman za isto priliko navaja: „Peti Bogu v čast, ljudem pa v blag užitek, je najlepše poslanstvo pevca.“

Služba dobremu, plemenitemu, skromnost, ljubezen do pesmi in to predvsem cerkvene (kaj pomeni pevcu, ko zapoje na sveti večer, na božič — „Sveta noč, blažena noč,“ „Raduj, človek moj...“ ali na veliko nedeljo — „Zveličar naš je vstal iz groba...“ to ve, to čuti le pravi pevec), to so vrline, to je notranja ubranost pevca, ki mu ni mar hvalisanje, čast, priznanje; iz tega rastejo vezi razumevanja, prijateljstva med sočlani in pevovodjem, to daje trdnost prizadevanju dela, da postane del življenja vsakega in vseh skupaj; v tem je sila, ki daje življenje 25 let.

Leta 1965, po odloku sv. očeta, da se liturgija sv. maše opravlja v narodnem jeziku, je pok. g. Kalan želel in prosil, da se sv. maša za Slovence prenese v Slomškov dom, kar se je zgodilo 14. marca istega leta. Enako se je preselil tudi cerkveni zbor. V farni cerkvi so ostale le še sv. ure za prvi petek in duhovne obnove.

Povečano delo cerkovnika je še naprej opravljal v Slomškovem

domu g. Jože Javoršek z veliko skrbnostjo, natančnostjo in iznajdljivostjo vse do letošnjega leta.

V Slomškov dom nas je spremljala iz ramoške cerkve, kjer je dolga leta bila priča vsemu našemu delu, naša brezjanska Marija Pomagaj (po ponovnem pristanku g. Mernika). Tu je dobila svoje častno mesto, okrog Nje se zbiramo nedeljo za nedeljo, k Njej se obračamo v zasebnih in skupnih potrebah.

Novo obdobje življenja — verskega občestva in cerkvenega zbora se je začelo. Skromno za sv. mašo in zbor, a vse se je zopet skušalo prilagoditi okoliščinam, v katerih smo se znašli. Sv. maša je privabljala več ljudi, življenje v domu je naraščalo, temelj se je utrjeval, liturgija sv. maše je dobivala privlačno moč, sodelovanje ljudstva, liturgija v cerkveni pesmi se je spremenjale, pevovodja je zbiral in komponiral za prve potrebe prenovitve. Vzkliko je novo življenje — življenje verskega občestva — življenje iz nedeljske sv. maše.

Iz skromnih začetnih prostorov je zrastel Slomškov dom, dvorana, kjer je ustoličena naša Marija z Brezij, dvorana, ki nam vsako nedeljo služi za kapelo, za naše bogoslužje.

A kmalu nam je omahnil naš dušni pastir g. Kalan. Umrli je nenadoma, 10. avg. 1967, sredi dela, sredi načrtov. Nemo smo stali ob krsti, bolečina je bila prehuda, le molitev in pesem sta našli pot

v olajšanje: Zdrava Marija... prosi za nas, zdaj in ob naši smrti uri... Vigred se povrne — a prijatelja več ne bo! Vemo, da tam prebiva, kjer je večni mir, da Boga uživa! G. Janez Kalan! Duhovni vodja nas Ramoščanov in zbora! Vaša iskrena in preprosta beseda še odmeva v naših srcih, Vaša opozorila, Vaša bistrovidnost nam češče potrjujejo to, kar včasih nismo razumeli. Bodite naš priprošnjik pri Bogu! Mi pa bomo skušali vsaj delno posnemati Vašo skromnost, iskrenost, preprostost in zvestobo.

Delo, skrb in odgovornost za Ramos je prevzel požrtvovalni g. dr. Alojzij Starc. Sledil je zvesto stopinjam prednika, potem pa ga je nadomestil sedanji dušni pastir g. Jože Škerbec.

Danes je sv. maša — versko življenje Ramoščanov — jedro vsemu živemu organizmu Ramosa. Dobro vemo, da bi bil brez sv. maše Slomškov dom bolj prazen, manj privlačen. Te višje dobrine so tista sila, da si znamo stopiti nasproti, omiliti trdote, ki nam jih kreše vsakdanjost; iz teh dobrin izvira idealizem za vse narodno, kulturno in društveno življenje.

Ko v mislih stopamo v začetno dobo, v rast, v formacijo Ramosa, v vsa leta dela in življenja v župni cerkvi in župnišču Ramosa, kasneje vsa leta skupnega dela v Slomškovem domu, se s hvaležnostjo spominjamo vseh, ki jih ni več med nami, vseh, ki so poma-

gali graditi, predvsem pa gre naša zahvala Bogu in Materi božji.

Ramoška skupnost — Slomškov dom, kjer nedeljo za nedeljo prihaja Jezus med nas po rokah dušnega pastirja (kako srečen dom), kjer se liturgija sv. maše spremlja z zborovo pesmijo, kjer predstavniki Slomškovega doma, društva in organizacij, kjer se vse ljudstvo zbira okrog iste mize, čutimo, da smo ena družina — to je Ramos po 25. letih! Kakšna zahvala mora privreti iz srca!

Prav iz teh misli je zrastle želja farnega odbora in cerkvenega zbora, da se je na letošnjo Veliko nedeljo obhajala zahvalna sv. maša pod pokroviteljstvom naše brezjanske Marije Pomagaj — 25-letnice slovenske sv. maše in cerkvenega zbora. Vsi številni udeleženci so bili priča iskreni in duhovno bogati obletnici.

Prof. Božidar Bajuk, zborovodja mendoškega pevskega zbora, v čestitkah in v imenu zbora Mendoza navaja tudi to: „Na Sv. Višarjah sem kot študent imel priložnost osebno slišati prof. Ehrliča, ki nam je govoril ljubljanskim študentom, kar prosim, da tudi vi vsi ohranite v svojih srcih in vcepitate mlajšim, ki prihajajo za vami: DOKLER BO SLOVENSKI NAROD K BOGU MOLIL IN GA S PESMIJO ČASTIL V SVOJEM JEZIKU, TAKO DOLGO BO IMEL ZA SVOJ OBSTANEK NAJVEČJE ZAGOTOVILO — V BOGU SAMEM!“

Ivanka Krušič

Študijski tečaj asistentov KA v Cosquinu

(Prvi del članka je izšel v prejšnji številki DŽ)

Vsa predavanja in vsi važnejši zaključki bodo izšli v posebni knjigi, ki je že v tisku. Članom zborovanja bodo takoj po izidu poslali po en izvod. Tiskali pa bodo več izvodov, da bodo tudi ostali duhovniki in laični člani KA mogli dobiti vpogled v bogato vsebino tega zborovanja. V nekaj potezih bom skušal tudi tu podati vsaj nekaj vsebine bogatega materiala.

Prvi dan sta bila oba predavatelja duhovnika, ostale tri dni pa po en laik. Prvi dan sta predavala dominikanec o. Domingo Basso, profesor in višji asistent KA, in pa Stanislav Karlič, teološki profesor v Córdoba, Hrvat po rodu. Razvijala sta temo Cerkev in nje-
no poslanstvo.

Dr. Domingo Basso je prejšnjem razvijal nauk o Cerkvi pod vidikom mističnega telesa Kristusovega in o Cerkvi kot zakramentu. Zato se je precej ustavljal pri encikliki Pija XII. o mističnem telesu Kristusovem, ki je izšla 1943. Upošteval pa je tudi ostale cerkvene dokumente, ki govorijo o

tem vprašanju. Posegal je tudi v daljno zgodovino in je mnogim odkril zanimivo resnico, da se prvič pojavi izraz Corpus mysticum v 12. stoletju v borbi proti zmotnemu nauku Berengarija. Imenitno je povedal, da je Cerkev več kot zakrament, je novo življenje človeštva.

Dr. Stanislav Karlič je v štirih točkah praktično razvil ves nauk o hierarhični organizaciji Cerkve. Govoril je preprosto, pa vendar s simpatičnimi novimi prijemi. Razvijal je te točke: Vidnost Cerkve, Cerkev ena in organična, Poslanstvo Cerkve, Cerkev in svet. Lepo je poudaril, da nihče ne more imeti avtoritete v Cerkvi, ako se po apostolih ne poveže s samim Jezusom Kristusom. Laikat ima svojo specifično nalogo v tem, da širi odrešilno delo v svetnih zadevah, laiki so podaljšane roke Cerkve. Vse človeštvo mora razširjati Kristusovo resnico. Ravnanje človekovo bi moralo biti takšno, da proslavlja nebeškega Očeta po Jezusu Kristusu. Namen celotne Cerkve je slaviti Boga Očeta po Jezusu Kristusu. To je obenem največji na-

predek in polnost človekovega življenja.

Oba predavatelja sta se pogosto ustavljala pri drugem vatiškanskem koncilu, pri „Ecclesiam Suam“ in pri sedanjem papežu Pavlu VI. in s pomočjo tega solidnega cerkvenega nauka skušala prodreti globlje v skrivnostno življenjsko silo Cerkve in v plodovitost njene navzočnosti v zgodovini človeškega rodu.

Drugi dan sta predavala Alfredo Chiesa, asistent dveh višjih svetov KA, in arhitekt Alejandro Madero, predsednik centralne zveze KA. Za temo sta vzela: Mesto laika v Cerkvi (Eclesiología del laico). Chiesa se je v svojih izvajanjih z lahkoto sprehajal po cerkvenih dokumentih, ki govore o mističnem telesu Kristusovem in sploh o Cerkvi. Poudarjal je, da je laik nujno postavkega krščenca. Zatrjeval je, da se vloga laikov in posebna vloga duhovnikov v Cerkvi zlasti zadnjih 5 let vse bolj razjasnjuje. Poudarjal, da je laik nujno postavljen v svet, sredi življenja. Njegovo delo pri KA ga ne sme prav nič ovirati pri razvoju njegove osebnosti, tudi ne pri njegovih človeških krepostih. Laik je preobraževalec sveta, živeč v polnosti sredi njega. Izrazil je željo, da bi si vsi člani KA osvojili misli enciklike Veselje in upanje, zlasti člena 39 in 40.

Arhitekt Madero je v svojih

izvajanjih prav tako dokazal, da so mu cerkveni dokumenti dobro poznani in jih v polnosti upošteva. Še bolj kot prejšnji predavatelj je poudarjal, da laiki živijo v svetnih strukturah, v najrazličnejših poklicih. Preobraziti morajo te strukture. Kot laik je s fineso izrazil, da je prvi stik laika z duhovnikom velike važnosti: more ga za vedno pridobiti ali pa morda za vedno odbiti. Naloge laičnih apostolov so različne, kakor pač živijo v različnih okoljih. Človeška družba se neprestano spreminja. Zato mora biti pravi apostol pripravljen vedno iskati novih potov, kako približati Kristusa okolju. Mora imeti nekaj stvariteljskega v sebi. Pribil je dejstvo, da je v Argentini trenutno najtežje dobiti apostolskih delavcev od 19. do 45. leta. Treba bo iskati vzroke in rešitev problema. Seveda skupaj z asistentom.

Namen teh predavanj je bil predvsem pokazati, kako ima laik v Cerkvi svoje posebno in nenadomestljivo mesto. Spoznali naj bi čim globlje namene, ki jih ima Gospod glede življenja laika, glede njegovega poslanstva in navzočnosti v zgodovini odrešenja, da bi mu tako mogli stati uspešneje ob strani pri njihovem zahtevnem poklicu.

Tretji dan sta predavala monš. Jorge M. López, nadškof v Corrientes in vrhovni asistent argentinske KA, in dr. Wenceslao

Caballero, član višjega sveta KA. Imela sta govoriti o temi: Laik v KA.

Mons. López je z njemu lastno jasnostjo podal načela o poklicnosti posameznika za delo v KA in o potrebi KA za Cerkev v današnjem času. Opozoril je, da moramo upoštevati svobodo laikov, da se odločijo za tisto organizacijo, ki jim osebno bolj odgovarja, ne siliti vsevprek v KA, ker so različne karizme. KA ima iste namene kot Cerkev in iste funkcije: učiteljstvo, duhovništvo in pastirstvo. Najbližji in neposredni namen KA je, vzgajati svoje člane, da v polnosti izvršujejo svojo nalogo v svetu. Dolžnost asistenta je, da nudi članom KA moralno in versko formacijo. KA

je institucija laikov, ki so vključeni v delo Cerkve in kot takšni razvijajo svoje sile in svoje življenjsko delo v svetu. Čeravno moderna psihologija poudarja potrebo današnjega človeka po spontanih organiziranih skupinah za posamezne naloge, je vendar strumna organizacija, ki je nacionalno in svetovno povezana, tudi danes potrebna. Čeravno mora biti KA na razpolago hierarhiji, mora vendar hierarhija (župnija, škofija itd.) upoštevati njene posebne namene. Hierarhija in KA se morata med seboj spoštovati in tesno sodelovati. Ako bo duhovnik navajal laike na molitev, žrtev, študij in delo, bo nujno izpopolnjeval tudi svojo duhovniško podobo.

Na letošnji Alojzijevi proslavi v Slovenski hiši so igrali učenci šole Ireneja Friderika Barage iz Slovenske vasi v režiji ge. Zdenke Janove pravljico „Tinček med živalicami“ (foto Marjka Fink)

Dr. Wenceslao Caballero se je naravnost raznežil, ko je priznal, da se je njegovo življenje razvijalo v KA, h kateri praktično spada kot član že vseh 44 let njenega obstoja v Argentini. Govoril je optimistično. Dokumentu argentinskega episkopata o laikih in KA z dne 28. aprila 1970 pripisuje veliko veljavo in ga smatra naravnost za odskočno desko za nadaljni razvoj KA: posebne skupine za razna okolja, izvenžupnijske skupine, medžupnijske skupine itd. Poudarjal je potrebo iskrenega in pristrčnega dialoga, potrebo dobrega odnosa s škofom itd. Končno pa je z globokim prepričanjem pribil, da le dobro organizirana KA more prinesti rešitev modernih problemov in sprostiti razcvet delovanja Cerkve.

Namen tega dne je bil sledeči: Najvišji cerkveni poglavarji 20. stoletja pogosto poudarjajo svojo željo, da bi se duhovniki in laiki posvetili apostolskemu delu v okviru KA. Spričo te želje najvišje cerkvene avtoritete smo skušali ta dan malo globlje dojeti naravo KA in njeno primernost za današnji čas.

Zadnji dan sta predavala advokat dr. Luis Carli, predsednik višjega sveta KA, in Manuel Molledo, generalni asistent KA. Razvila naj bi temo, ki je bila za nas med vsemi temami najbolj praktičnega značaja: Poslanstvo asistenta v KA danes. Oba sta govorila v precej živahnem in udar-

nem stilu. Očividno sta namerala razmajati in usmeriti vse okorele pojave med asistenti.

Dr. Luis Carli je najprej poudaril, kaj ni KA, da bi tako prišla bolj do izraza njena prava naloga. Ni zgolj skupina kristjanov, ki imajo sestanke, da se v navzočnosti duhovnika krepe v veri. Ni izbrana skupina, ki je na razpolago župniku za kakršnokoli nalogo. Ni čistilno podjetje: ni politična stranka, in še marsikaj ni prava KA. Člani KA imajo vsak svoje delavno področje, živijo v družbi, v posebnem okolju, rešujejo naloge svetnega značaja. Tu morajo biti polnokrvni člani družbe, v to družbo morajo prinašati Kristusa in njegov nauk. Tega pa ne bo zmogel, če ne bo na to pripravljen. Naloga asistenta je, da laičnega apostola na to pripravi, moralno in versko. Laik je polno zaposlen v svoji službi. Zato naj bi asistent dobro porabil stike z njim, da bi mu sproti osvetljeval v pravi luči probleme, ki se v stiku z ostalim svetom pojavljajo. Pogosto bo potrebno bolj sistematično znanje o veri in verskem življenju tudi za laika. Laik mora sredi življenja pogosto plavati proti toku. Vse to mora asistent upoštevati pri svojem vplivanju in poučevanju. Kar pa laik predvsem pričakuje od duhovnika, je, da je asistent zvest svojemu duhovništvu. Ob takšnem duhovniku se laik čuti bolj Cerkev in z večjim navdušenjem širi cerkve-

no in božje življenje v svojem okolju. Laik je plemenit, pripravljen tudi na žrtve. Potrebuje pa vzpodbude in opore duhovnikov.

Duhovnik Manuel Moledo je mojster v kontrastu. Najprej je naslikal obupno podobo duhovnika. Duhovnikov križ je Kristus. On nas postavlja v položaj neprestane notranje stiske. Neprestano nas zbada zahteva vernikov, da jim pokažemo podobo Kristusovo. Smo sinovi čudeža. Generatorji nemogočega. Sposobni naj bi bili, da odkrijemo ogenj, skrit globoko v premogu. Varno naj bi vodili ladjo, kateri so ukradli kompas in zemljepisno karto. Poleg tega naj bi bil vsak duhovnik vsaj nekoliko pesnika. Moledo je o tej

potrebi prepričan. Veliko se zahteva od duhovnika. Tako je prav možno, da živi v neprestani notranji stiski. Edino, kar danes ve, je, da se je stari svet razrušil in nastaja novi.

Po teh visokih zahtevah in obupnih borbah je Moledo začel popuščati. Najprej ga je začel umirjati Seneka, ki menda nekje pravi: „Kadar človek ve, kam gre, so vsi vetrovi dobri. Kadar pa ne veš, kam greš, počakaj, bodi oprezen!“ Po tej misli Moledo trdi, da smo mi vsi bolni za posebno boleznijo, ki se ji pravi učinkovitost, uspeh. Pa je vendar pametnejše, napredovati počasi in po varnejših potih kot pa bliskovito končati s popolnim polomom.

Prizor iz igrice „Tjncek med živalicami“, ki so jo šolski otroci iz Lanusa igrali za otroke vseh slov. šol v B. Airesu (foto Marko Fink)

Potreben je dialog z enako mislečimi in z ljudmi drugačnih misli in potrpežljivo iskati potov.

Iz teh umirjenih valov je predavatelj pričel presejati zlata zrna: Ni boljšega na svetu, kot je duhovnik. Ne sodite, da ne boste sojeni! Ne presojajte vsevprek duhovnikov! Bodite strastni branivci duhovniških sobratov! Dokler ne bo ljubezni med nami duhovniki samimi, ne vemo in ne rešujemo ničesar. Na vse to izvajanje je položil predavatelj lepo in dehtečo cvetko: Vloga asistenta KA je edinstvena: biti duhovnik, odličen v ljubezni in v modrosti.

Cilj študija tega dne je bil približno tale: Verska in apostolska naloga današnjega člana KA je zelo zahtevna. Zato ga je treba posebno skrbno formirati in nu stati ob strani z duhovnimi oporami. To delo zahteva veliko od cerkvenega asistenta. Duša vsega gibanja in osvajanja sveta za Kristusa in za krščansko življenje je končno le asistent. To resnično naj bi vsi navzoči asistenti ta dan spoznali in to plemenito, težko in odgovorno službo z ljubeznijo in v duhu samoodpovedi naložili na svoja ramena.

Še zanimivejše bi bilo morda opisati razgovore in sklepanja 19 skupin, ki so se vsak dan trikrat sestale. Na teh skupinah je bila glavna teža dela. Kar se je na predavanjih na znanstveni višini obravnavalo in od poslušalcev le-

bolj pasivno sprejemalo, smo v teh skupinah skušali prenesti na praktično polje in v življenje vsakega navzočega asistenta. Tu je vsakdo neštetokrat prišel do besede, vsakdo je mogel prikazati svoje izkušnje pa tudi predložiti svoje probleme, da smo o njih skupno razpravljali.

Vsakodnevni zaključki, nasveti in nakazani problemi nikakor niso popoln odraz vsakodnevnega dela teh skupin. Mnogo načrtov, problemov, uspešnih podvigov pa tudi neuspehov, o čemer se je tu govorilo, ne bo nikjer napisano. Navzoči bomo nosili s seboj kot zaklad skrit v podzavesti, iz katere bomo v najhujši sili črpali moči in razsvetljenja.

Ker zaključkov, ki smo jih vsak večer prečitali na plenarni seji, nisem nikjer zabeležil, ne bi bil popolnoma točen, ako bi jih začel naštevati. Nekateri so bili vsem skupinam skupni. Marsikdaj pa so se med posameznimi skupinami precej razlikovali. Pogosto si takoj opazil, ker različni zaključki predvidevajo različna okolja, kjer posamezne skupine KA delujejo. Prav iz te različnosti si mogel spoznati, da je bilo delo teh skupin zares resno, iskreno in praktično. Če bodo vsi odgovori vseh skupin v knjigi natisnjeni, bo zanimiva medsebojna primerjava.

Na splošno so poudarjali potrebo po večjem verskem znanju članov KA, branje sv. pisma, ver-

skega časopisja. Laiki sami so se namreč začeli pritoževati, češ da asistenti predpostavljajo pri njih preveč verskega znanja, ki pa ga v resnici nimajo. Visokošolci so na pr. prosili svojega asistenta, naj jih načrtno pouči o vsej teologiji, da bodo kos svoji nalogi. Zelo so poudarjali duhovnikovo odprtost in iskrenost, iskrenost celo tedaj, ko gre za znanje ali neznanje. Če na samem sestanku ne najde jasnega ali vsaj zadovoljivega odgovora na zamotano vprašanje, naj odgovor odloži za drugič, da bo stvar globlje preštudiral. Skuša naj se približati mladini na čim naravnejši način: pri igri, izletih itd. Seveda: sunt certi denique fines. Ne tako, kakor se je menda neki mlad duhovnik hvalil, kako je pridobil vso mladino, češ da jih spremlja povsod, celo na ples. Ko ga je tovariš vprašal, če tudi pleše z dekleti, je odgovoril, da tudi to spada k apostolatu. Poudarjalo se je na teh skupinskih sestankih, da je neko pametno distanco med duhovnikom in laikom še vedno treba držati. Laik sam hoče to distanco in si jo želi, da se tako duhovniku laže more v globljih problemih zaupati. Velik poudarek je bil na evharističnem življenju laičnih apostolov in sploh na zakramentalnem življenju. Ko gre za pridobitev novih članov med mladino, so različna pota. Največkrat se začne s športom, z družabnim življenjem. Z dobrimi voditelji vplivati na mišljenje in čustvova-

nje mladih nadobudnežev. V začetku naj bodo sestanki kratki in praktični. Važen je osebni stik duhovnikov, seveda naj bo ta stik kljub vsemu prilagajanju končno le duhovniški.

Da bi praktično pokazali, kako duhovnik ne sme biti vase zaprt, marveč vedno odprt tudi za pamentno veselje, smo v sredo zvečer po opravljenem delu napravili folklorističen večer. Cel kup raznih umetniških talentov smo tako odkrili med mlajšimi in starejšimi. Pevci, igralci, muziki, šaljivci in celo rokohitrci so nastopali. Naslednji dan je škof dr. Collino pozval svoje duhovnike in isti večer pomožni škof iz Rosaria svoje na parrillo. Obojni smo se znašli v isti gostilni, ne da bi poprej drug za drugega vedeli. Spet je bilo pesmi, šaljivk in veselja, četudi je po trdem delu celega dne le kratko trajalo.

Na zborovanju smo čutili resničnost Kristusovih besed: „Kjer sta dva ali jih je več zbranih v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.“ Vseskozi, zlasti pa pri skupnih hvalnicah in koncelebrirani daritvi sv. maše je božji ogenj prešinjal srca vseh navzočih. 5 dni smo doživljali nekaj podobnega, kot doživljajo ognjiščarji (focolari) na svojih sestankih. Ognji, ki so se vneli v srcih posameznih duhovnikov, bodo širili toplino božjega življenja po asistentih in članih KA po širni Argentini.

Andrej Prebil CM

kaj pravite?

Eksorcist

Že dalj časa v Buenos Airesu predvajajo film „Eksorcist“. Bi nam lahko kaj povedali o obsedenosti in eksorcizmu, posebej še tudi, če tega lahko prakticirajo samo katoličani?

Najprej, kdo je obsedenec? Obsedenci so ljudje, katerih telesa so po posebnem božjem privoljenju prepuščena vplivu hudobnih duhov. Ta vpliv seveda ni samo v tem, da bi hudobni duh te ljudi skušal zapeljati v greh (to poskuša tudi na večini drugih ljudi). Gre marveč za direkten, fizičen vpliv na telesne organe teh nesrečnejšev. Eden od učinkov obsedenosti je zato lahko ta, da obseden-

ci dobijo izredno telesno moč, ki daleč presega njih naravne sile (tako sta obsedenca v evangeliju potrgala verige, s katerimi so jih ljudje skušali ukleniti). Zlasti pogosto pa obsedenost učinkuje na celoten živčni sistem na najrazličnejše oblike (jih naredi neme, gluhe, slepe ali pa jih sili hudobni duh, da govore kaj proti svoji volji, jih meče po tleh, kot da bi bili božjastni itd.).

Obsedenost je nekaj resničnega, zelo resničnega. Za nas kristjane je zadostna priča tega že Nova zaveza, ki govori o mnogih posameznih obsedencih, ki jih je Jezus ozdravil, še več pa govori na splošno o izganjanju hudobnih duhov iz vseh tistih, ki so jih ljudje privedli k Jezusu, čeprav potem ne pove o njih nič podrobnega. Zdi se, da je v Jezusovem času v Palestini bilo še posebej veliko obsedencev, ker je verjetno boganska pokvarjenost globoko prodrla v judovsko ljudstvo, verjetno pa tudi zato, ker je bil nastop Kristusov za pekel povod za odločilni spopad med dobrim in zlom, med lučjo in temo.

V modernem času hočejo nekateri zanikati dejstvo obsedenosti sploh na podlagi novih dognanj zdravniške in psihološke znanosti. Po njihovem naj bi pri takoi-menovanih obsedencih šlo dejansko za še neznane bolezni živčnega sistema. To mnenje je seveda popolnoma nevzdržno. Evangelisti, ki nam poročajo o obsedencih, zelo dobro ločijo med naravnimi

bolezni in med pojavi, ki jih more povzročiti le kakšen prekonaraven vzrok — v primeru obsedenosti hudobni duh. Ni vsak nemi, gluhi, božjastni človek zanje že obsedenec. Potem pa je proti zgodovinski resničnosti evangeli-jev, da bi evangelisti položili Jezusu v usta besede, ki jih je naslavljal na hudobne duhove, če Kristus v resnici tega ni storil. In Kristus je v več primerih govoril s hudobnimi duhovi in jim končno ukazal zapustiti obsedeni telesa.

Ali obstoje obsedenci še danes? Primeri obsedenosti so se izredno zmanjšali v krščanskih deželah. S krstom in drugimi zakramenti, ki posvetijo v nekem smislu tudi telo, so kristjani vse drugače zavarovani pred obsedenostjo kot npr. pogani. Vendar Bog še vedno pripusti primere obsedenosti, celó pri ljudeh, ki niso tega zaslužili — tedaj je pač to težka preizkušnja, ne pa kazen za morebitne pregrehe.

V tesni zvezi z obsedenostjo je eksorcizem. Beseda eksorcizem nam označuje verski obred, s katerim Cerkev skuša izgnati hudobne duhove iz predmetov, krajev, zlasti pa iz teles ljudi. Eksorcizem obstoji bistveno v tem, da duhovnik v božjem imenu ukaže hudobnemu duhu, naj zapusti obsedenega človeka (predmet ali kraj). Duhovnik se pri eksorcizmu obrača ali naravnost na hudobnega duha, kateremu v božjem ali pa Kristusovem imenu ukazu-

je, ali pa se obrača na Boga oz. Kristusa s prošnjo, naj ukaže hudobnemu duhu zapustiti človeka. Eksorcizem v kristjanu predpostavlja vero v absolutno moč Boga nad hudobnim duhom.

Nekaj podobnega kot krščanski eksorcizem (seveda brez vere v Kristusa) je bil in je še v rabi pri Judih, pa tudi pri poganih. Seveda je pri teh zadnjih pogosto pomešan z praznoverjem. Bistvo eksorcizma pa je pri vseh verstvih isto: ljudje se obračajo na Boga in se z njegovo pomočjo skušajo rešiti vpliva hudobnega duha.

Cerkev se je že od vsega početka zavedala, da ima to oblast, ki jo je dal Kristus apostolom in njihovim naslednikom. V prvih stoletjih je bil eksorcizem nekaj povsem običajnega in pogostnega. Prvi krščanski pisatelji so izvajanje te oblasti nad hudobnim duhom uporabljali pogosto tudi kot dokaz za božji izvor Cerkve. T. p. prakse Cerkev v nobenem času ni opustila in nobenega razloga ni, da bi jo opustila danes.

Eksorcizem deluje na podoben način kot zakramentali: njih učinkovitost temelji na priprošnji Cerkve. Večina teologov uči in tako kaže tudi izkušnja, da eksorcizmi niso vedno in v vsakem primeru učinkoviti. Nekaj gotovo odvisi tudi od svetosti duhovnika, ki eksorcizem izvršuje. V glavnem pa se učinkovitost eksorcizmov ravna po naslednjih načelih: 1) hudobni duh se boji skrivnosti naše vere, ker ga te spominjajo

njegovega poraza; zato je razumljivo, da se že ob sami prisotnosti križa ali ob imenu Jezus zgrozi in včasih zapusti žrtev. 2) V osebi duhovnika-ekorcista prosi vsa Cerkev in je zato razumljivo, da ona kot Kristusova nevesta laže doseže od Kristusa milost izгона hudobnega duha. 3) Čeprav je Cerkev prejela od Kristusa to oblast, se zdi, da Bog v svoji previdnosti včasih ne pusti, da bi bila ta oblast uspešna. Gotovo pa je, da čim bolj Cerkev vse stori

s svoje strani, tem bolj je verjetno, da bo eksorcizem tudi učinkovit. Zato poveri izganjanje hudobnega duha samo svetniškemu duhovniku in jim priporoča kot pripravo post in molitev (kot je to Kristus izrecno priporočil kot sredstvo za izgon hudobnih duhov). Obenem pa jim naroča, naj znova in znova uporabijo tudi sveta znamenja kot križ, relikvije svetnikov, blagoslovljeno vodo in podobno.

dr. Alojzij Kukovica

Vinko Beličič

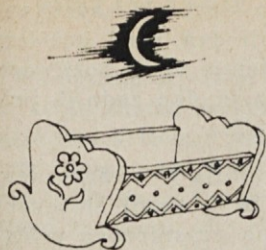
Svetonočno razpoloženje

S slamnate strehe ledeni curki visé
Ozka gas gre v vijugah iz sadovnjaka
k sosedom. V vseh domovih luči goré.
Bele dobrave drhtijo v mesečnem svitu,
čežnje gre daljno pritrkovanje zvonov.

V naši sobi po brinju sežganem diši
in orehah.
Mati z rožnim vencem ob peči kleči,
s starim glasom poje pesmi o Rojstvu.

Moja duša v božični resnični privid
je zamaknjena, noče nič več,
vse bolečine so v meni splahnele.
Iz jasele je topli svit
oblil mi sanjavi obraz
in me vsega je obsejal.

Nocoj je tako domače povsod,
lahko bi od same sreče umrl.
V skromna, majcena srca Gospod
šepeče nocoj in jih blagoslavlja...
Skoz okna nas gledata mir in ljubezen.

v družini

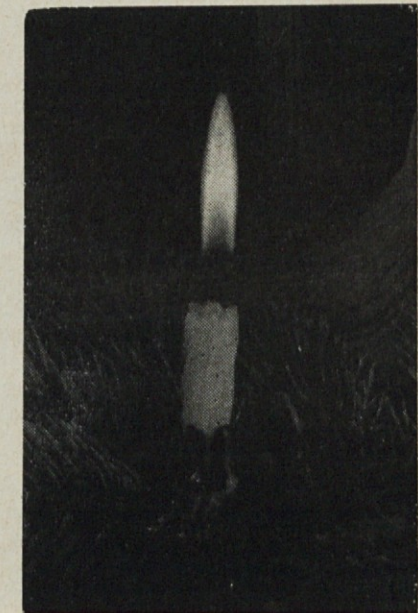
BOŽIČ NA SLOVENSKEM

O malokaterem prazniku bi mogli reči, da se je tako hitro razširil kakor božič, zlasti v deželah Srednje Evrope se je v kratkem razvil v najbolj prisrčen praznik cerkvenega leta. Okrog njega se je pri vseh narodih nabralo toliko običajev, verovanj, pripovedk, pravljič in pesmi ter vsakovrstnih upodobitev kakor okrog božiča. Vsak narod ga pa ovije še s posebnim čarom svojega občutja in doživljanja.

Tudi Slovenci smo v 1200 letih, kar praznujemo božič in se ob njem veselimo Gospodovega rojstva, opletli božično skrivnost s svojimi posebnostmi, običaji in obredi, ki smo jih naslonili deloma na cerkveno bogoslužje, deloma pa na ljudsko pobožnost, deloma pa celo na stara poganska izročila. V tem času je nastalo nešteto lepih božičnih pesmi, ki izražajo duhovno veselje in tolažbo, ki jo je naše ljudstvo nepretrgano zajemalo iz vere v božično skrivnost. V mnogih naših narodnih običajih, zlasti božičnih, je

prava liturgija. Žal se to ljudsko bogočastje po naših družinah čedalje bolj izgublja.

Že tedne pred božičem, skozi ves advent se vpleta v vsakdanje življenje božično razpoloženje najprej z resnostjo zornic, s tiho-

srčnih navad, ki so se ohranile po vsem slovenskem ozemlju; narod jih je ohranjal s spoštovanjem in ljubeznijo, ker so bile del njegovega verskega in narodnega izročila.

Kakor v bogoslužju tako je tudi v ljudski pobožnosti čas pred božičem čudovito lep in bogat. Advent je bil vernim Slovencem od nekdaj svet čas. Prenehalo je veseljačenje in vse drugo, kar je motilo resnost in zbranost. Adventni večeri so potekali v lepi družinski zbranosti ob skupni pesmi in molitvi rožnega venca ter pripravljanju jaslic. Leto za letom so nastajali v adventnem času v neštetih domovih po naši domovini nekateri najlepši spomeniki slovenske ljudske umetnosti — božične jaslice. Nešteto figur različne velikosti, izrezljanih iz lesa ali narejenih iz voska ali iz gline, je iz leta v leto terjalo več prostora v kotu, v katerem je čez leto kraljevalo razpelo, v majniku pa Marija. Božično razpoloženje, njegov čar in občutje po svoje odsevajo tudi v naši upodabljalno umetnosti, v narodni in umetni pesmi, pa tudi v leposlovju.

J. D.

SVETI VEČER

Dan pred božičem se v cerkvenem bogoslužju imenuje božična vigilija. Lepo ime za vigilijo je

tudi splošno slovenski „sveti večer“. Bedenji dan pred božičem — sveti večer je višek božičnega pričakovanja in dan zadnjih priprav na božič.

Božična vigilija je v cerkvenem bogoslužju in v verni slovenski družini polna prazničnega pričakovanja. Cerkev nam kliče: „Posvečujte se in bodite pripravljene!“ Pri maši pa čujemo zadnjo napoved: „Danes boste spoznali, da bo prišel Gospod in nas rešil, in jutri boste videli njegovo slavo.“ Zjutraj gredo ljudje k zadnji zorni maši. Po maši si v cerkvi natočijo nove blagoslovljene vode za kropljenje na sveti večer in za večer pred novim letom.

Na vigilijo je bil še nedavno zapovedan post in te zapovedi se ponekod še dandanes vestno drže, čeprav posta ni več, kljub postu pa srca navdaja tiho praznično veselje. Vsi se čutijo res družinsko povezani. Odpuščajo si, če so se med letom kaj sporekli in si spričujejo medsebojno ljubezen. Vse je ta dan pozabljeno, vse veselo.

Gospodinje so na bedenji dan božiča kajpak zelo marljive. Dosti imajo opravka z umivanjem in čiščenjem hiše in s peko. Poleg potic, gibanic, pogač in drugega peciva pečejo ponekod tudi imenovani božični kruh. Vse mora biti že pred mrakom opravljeno. Na sveti večer mora vladati povsod mir in slovesna tišina.

Po starem izročilu imajo jaslice svoje častno mesto v kotu za mizo pod križem, v tako imenovanem „bogkovem kotu“. Pod križem — če ga ne vzamemo proč — naredijo „goro“ ali „hrib“ z mnogimi stezicami. Vse drže vrh gore v Betlehem, ki žari v svetlobi. Ob vznožju pa se v zelenem mahu dviga hlevček s sveto Družino, pastirji in živinico. Jaslice so središče božičnega razpoloženja. Ob njih se družina sveti večer, sveto noč, sveti dan in vso božično dobo zbira, ob njih moli in poje. Nad jaslice obesijo zvezdo ali božjega angela, ki drži v rokah napis: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje...“ Vrsta svečice pred jaslicami nas spominja na oltar.

Iz vsega odseva verno slovensko srce, ki čuti, da so božični dnevi nekaj izrednega, najsvetejši čas v celem letu, ko se mora tudi zunanost prilagati notranjosti, jo dvigati in prebujati, da veje po vsem domu prazničnost in spomin na božje rojstvo.

KROPLJENJE IN KAJENJE

Prastar običaj svetega večera je kropljenje in kajenje. Z njim zavarujemo dom pred zlom in mu prosimo božjega blagoslova. Oče zbere v prvem mraku okrog sebe

vso družino. Eden od otrok vzame posodico z blagoslovljeno vodo, oče pa ponvico z žerjavico, na katero polaga vejice, blagoslovljene na cvetno nedeljo. Obhodijo vse hišne prostore, ki jih pokrope in pokade. Med obhodom molijo sveti rožni venec. Nato vošči oče vsem blagoslovljene praznike.

V zvezi z večernim družinskim bogoslužjem je tudi posebna večerja. Ponekod jo imajo že pred kropljenjem in kajenjem, večino pa pa šele potem. Ta večerja je

po mnogih krajih docela določena, obredna.

OB JASLICAH

Malokdaj je v družini toliko odkrite pristrčnosti kot na sveti večer pri jaslicah. To noč najbolj občuti vsaka družina usodo sv. Družine. Sočutno in plemenito jo spremlja na poti v Betlehem in sodoživlja vso skladnost in grenkost božjega rojstva. Ob jaslicah še posebej občutimo, kaj smo kot družina in kako bridko je, če niso zbrani vsi domači. Čustvo vernege slovenskega človeka ob razpoloženju ob jaslicah se izraža v čudovitih božičnih pesmih, ki so preproste v ljudski poeziji in polne hrepenenja po intimnem doživljanju Boga v naši umetni poeziji.

Slovenske božične pesmi so pravi biseri, tako te, ki jih zdaj znamo in pojemo in jih s starimi napevi mnoge izmed njih lahko slišimo tudi na ploščah, kot mnoge druge, ki jih nihče več ne zna, pa so se na srečo le še ohranile zapisane pri starih piscih. Ob naših starih ljudskih božičnih pesmih vidimo, kako globoko in odkrito so verovali naši predniki, s kako čistim očesom so gledali in doživljali božično skrivnost.

Sveta noč! Kako sveta je vernemu slovenskemu človeku! Po vsej slovenski zemlji gori v hiši luč do belega dne. Iz oken sleherne hiše lijejo žarki, prameni in

božične noči so kakor čudežna pravljica. Prižgana luč nam kliče, da se je to noč rodil Kristus — Luč sveta.

Sveto božično noč, ko so domači — če le mogoče — vsi skupaj, so jim odsotni vedno v mislih; tako živi kakor rajni.

POLNOČNICA

Največje veselje svete noči je polnočnica. Vse, staro in mlado, hoče k njej. Le po eden ostane doma za varuha.

Pri polnočnici se božična skrivnost ponovi: Jezus pride resnično med nas. To je višek božičnega doživetja. Pomen in skrivnost krščanskega božiča je prav to, da se Kristus za nas skrivnostno znova rodi in ob njegovem rojstvu doživimo tudi mi svoje novo rojstvo, rojstvo v obnovljeni in pomnoženi milosti božji!

SVETI DAN

Dan Kristusovega rojstva je našemu ljudstvu nad vse svet. Doma je na sveti dan vse izredno praznično. V hiši se opravi le najnujnejše. Še vse, kar je potrebno za kuho, si večidel pripravijo že prejšnji dan. Navadno pojo ta dan samo božične pesmi. Tudi z doma ne odhajajo brez potrebe.

— — —

Slovenski božič je izredno pesniški in častitljiv. Vanj so naši

predniki vložili srce in dušo. Ohranimo častitljive božične običaje tudi mi, kjer pa prehajajo v pozabo, jih skušajmo oživiti. Predvsem se potrudimo, da bomo kar moč že pred mrakom nehali delati in se zbrali doma; da bomo okrasili hišo in postavili jaslice: da bomo pogrnili mizo in nanjo postavili božični kruh; da bo tudi pri naši hiši kropljenje in kajenje svet obred vse družine; da se bomo z molitvijo spomnili svojih rajnih, z darovi revežev in otrok; da bomo iskali pravega božičnega veselja, igre in zabave v božjem miru domače družine; da bomo vse šege in navade gledali v luči božičnih skrivnosti in jim dali pravo krščansko vsebino!

Odkar obhajamo Slovenci božič, ga obhajamo z enakim notranjim razpoloženjem, z enako vero v božje odrešenje, z istim religioznim občutjem, kot ga izražata naša najstarejša božična pesem ali pesem sodobnega religioznega lirika. Ista misel, ki je prevevala prednike v srednjem veku in pozneje, v času kmečkih uporov in v času turških vpadov, v dobi kug, vojska in ujm in vsakovrstnih stisk, ista božična misel je prevevala slovenskega človeka tudi v zadnji hudi vojni, ko je doživljal božič v trpljenju, v upanju po raznih bojiščih, ječah in taboriščih, na ogroženem domu ali v pregnanstvu, v begunstvu ali izseljenstvu. In enako pristrčni slovenski privid božjega rojstva si dandanes ustvarjajo tisoči in ti-

soči slovenskih ljudi, ki raztreseni po svetu, daleč od doma in domovine obhajajo božič. Morda bolj kot katerikoli dan v letu so ta večer v mislih doma, za domačo mizo, ob slovenskih jaslicah.

To občutje slovenskega človeka je čudovito lepo izrazil pisatelj Ivan Pregelj:

O noč neizmerne sladkosti! Kolikor je src po slovenski domovini in po širnem svetu, toliko pesmi ti je pelo. Kolikor rosnih biserov pomladi na trati zeleni, toliko solza nebeške radosti je izplakalo to noč ljudstvo ob Triglavu, od turških dni do danes. Toliko ur v enem letu! Toliko gorja!

V teh dremotnih večernih urah so pozabljene skrbi in bridkosti. En večer odtehta breme leta in let. Kapljica nebeškega usmiljenja pogasi strahove srda in jada, zabriše kesanje, gorje in madeže preteklosti.

Vsa zemlja je Betlehem, vsi ljudje so otroci... Vsi? O Bog, kaj bi počeli sinovi slovenske matere, da nimajo slovenskega božiča, svojih božičnih pesmi, polnočnic, jaslic in svojega upanja v večno živega Boga in Odrešenika sveta Jezusa Kristusa!

dr. Metod Turnšek

SVETA NOČ

Sveta noč, blažena noč...

Od kdaj si spočeta, ti skrivnostna noč? Od kdaj pričakovana, od kdaj zaželena, kolikokrat hrepeneče prerokovana — ti sveta noč, blažena noč? Iz vseh duš bednega človeštva so poganjale tvoje kali, v umu modrijanov si se lesketala kot daljna lučca, v srcih pastirjev si brlela, po pergamentih božjih vidcev si bila oznanjena.

In prišla si. Nebo je zažarelo, zvezde zamigljale, hribčki so se posuli s cvetjem, novi studenčki so privreli iz tal, skozi tiho noč je šlo čudežno, neslišno petje ptičkov, vesoljstvo je od veselja vztrepetalo. Z neba je prihitel kot svetel meteor angel in razodel pastirjem: „Naznanjam vam veliko

veselje. Nocoj vam je rojen Zveličar, ki je Kristus Gospod.“

Sveta noč, blažena noč!

Skoraj dva tisoč let stara in vedno mlada; velemesta so se sesula v prah, a ti, noč, žariš. Kraljestva so padla, ti vstajaš vsak božič pred nami živa in blagoslovljena. Človeštvo rije in se vije v boju in bolečinah, ti ljubo prepevaš: Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! Zares, mir v svetu bo ljudem le, če je v njih volja do miru.

Sveta noč, blažena noč!

In v melodijo se je izlilo, kar je bilo v srcu. V srcu vaškega župnika Jožefa Mohra, ki se je vozil o božiču leta 1818 na saneh po belem snegu, pod nebom, posutim z zvezdami. Prav nič drugega ni-

mamo od njega. Samo ta topli vzdih, to otroško začudenje: Sveta noč, blažena noč! S to toplo mislijo, zares pobožno in verno občuteno, ki se mu je zlila v kitice, je prišel do prijatelja učitelja Franca Gruberja. Ta je sédel za orgle, tipal in tipal, dve misli, dve srci, dvoje občutij se je strnilo, še tisto božično noč je izzvenelo v akorde in ljudstvo je ostrmelo pri polnočnici, ko je s kora zaplaval pesem: Sveta noč, blažena noč! Iz te vaške cerkvice je šla pesem po vsem svetu; ni več zemeljske celine, kjer bi je ne peli; v katedralah velemest prav tako kot v indijski in afriški misijonski kapelici. Pred jasicami v leseni koči, pred dreveščkom v gospodskem salonu — povsod: Sveta noč, blažena noč!

Pred seboj imam pismo slovenskega dekleta. Pisala mi je nekoč iz Južne Amerike, tamkaj izpod ekvatorja, kjer je o božiču največja vročina. Popisuje svojo noč v tujini. Dva delavca in ona se dogovarjajo, da zbeže iz velemesta za sveti večer v pragozd. Pod stoletnim drevesom se utaboré. Na deblo pripnó jaslice, revne jaslice, majčkeno podobico. Pod drevesom zakurijo ogenj, k jaslicam prižgo dve rdeči svečki. Nato stopijo vsi pod drevo, odkrijejo se in zapojó: Sveta noč, blažena noč!

Samo prvo kitico, dalje ne morejo. Vsem teko solze po licih, vsi so v duhu doma, na slovenski zemlji, v rodni hiši. Delo, trud in

hrup velemesta jih omamlja, da ne utegnejo misliti na dom. Ta noč, ta samota, daleč od milijonskega mesta, jih pokliče v domovino. Kaj vse bujno cvetje in zelenje pragozda? Kaj vsa opojna toplota — vse nič, vse sama bolečina. Kje je naša polnočnica, kje je naš sneg, naše zvezde, naše planine, naše snežene gazi in plamenice, gredoč s hribov proti cerkvi! — Razjokajo se, solze si otarjejo — in spet pojo, pojo, dokler svečke ne dogorijo. Nato posedeja.

Škatla konserve jim je čaša za vodo, ki si jo zajemajo iz studenca, kos kruha in slanina božični obed. Poskušajo se šaliti. Ne gre.

„Oj, naše jaslice,“ zavzdihne prva dekle.

„Oj, naša polnočnica,“ doda drugi.

„Oj, tiste koline,“ toži tretji.

Tako pismo slovenskega dekleta.

Sveta noč, blažena noč, v zibki si nam bila dodeljena, z nami ho-diš, duši te naše trdo življenje, a spet in spet zagoriš v duši kot večna skrivnost, kot goreča ljubezen iz onstranstva — za vse, za vse brez izjeme: za vse verne in maloverne, za vse trudne in obupane, za otroka in za starčka, za mater in za očeta, za domače in izgnance, ki so se raztepli po ve-tu v boju za vsakdanji kruh.

Postojmo še za hip ob jaslicah. Ne pri betlehemskih, pri naših, pred katerimi smo stali kot otroci. Vprašajmo se: Od kdaj jaslice? Ali že po betlehemskih takoj to praznovanje? Ne. Jaslice, posvečene Odršeniku v hlevcu na pa-šnikih pred Betlehemom, nam je dala večna božja ljubezen, praznovanje jaslic pa nam je podelila ljubezen asiškega ubožca sv. Frančiška. Tri leta pred smrtjo je sv. Frančišek, pesnik Sončne pesmi, ki je zgorel v ljubezni do Boga in bližnjega, svetnik, ki so ga opevali in upodabljali največji umetniki, prebival v votlini gozdiča, ki mu ga je podaril bogat

posestnik Giovanni Velitta. V gozdiček pred to votlino je povabil za sveti večer svoje brate in vaščane. Posestnik Giovanni mu je posodil jasli, prave jasli iz hleva, in mu prignal živega oslička in volička. Sveti Frančišek je postavil jasli v votlino, na levo in desno oslička in volička. Prišli so bratje, prišli kmetje, njih cokle so klopotale po kamniti stezi, s plamenicami so si svetili. In ko so bili zbrani, je spregovoril Frančišek: Sveta noč je danes. Ko bi stene mogli jesti meso, pa bi jim ga dal na to sveto noč. Oj bratje, ko bi poznal našega cesarja, pa bi ga prosil, naj bi zaukazal prinesti to noč žita vsem pticam, posebno še našim bratcem škrjančkom. Vsak pa, ki ima živino v hlevu, bi ji moral dati prav dobro klajo na ta praznik, dati iz ljubezni do deteta Jezusa, ki je bilo rojeno v hlevcu. Bogatini pa bi morali nasititi vse ubožce. Tako vesel sem danes in vam ne morem povedati, kako zelo sem si želel, odkar sem prišel iz Svete dežele, da bi mogli obhajati sveto noč prav tako, kakor je bilo tedaj v Betlehemu, ko je bil Jezus resnično rojen. Vidite, nocoj pa imamo jasli, imamo oslička in volička in vi, pastirčki, ste prišli. Brat Leon, ta ovčica božja, nam bo bral mašo in jaz mu bom stregel.

Bratje in ljudstvo so strmé poslušali. Začela se je maša. Plamenice okrog votline so prasketale, vse drevje je utihnilo in si ni upalo šumeti, zvonček je pei,

Frančišek se je sklanjal nad jasi in skušal božati pravo božje Dete, bratje so se trkali na prsi: Sveta noč, blažena noč.

Take so bile prve jaslice v letu Gospodovem 1223 v gozdičku poleg mesta Greccio v Italiji, taka je bila prva Frančiškova polnočnica. Sveta noč, blažena noč.

Poleg Frančiškove polnočnice se za trenutek ustavimo še pri našem svetem večeru, kakor ga je praznovala in ga še praznuje naša slovenska vas.

Ko se zgrne noč na zemljo, je po hišah že vse umito: javorova miza se belo blešči, vsa navlaka pod klopmi je zginila, v kotu že rastejo jaslice iz gore mahu. Družina je vsa praznična, vsa mirna in slovesno pričakuje skrivnostne polnoči.

Sedaj je čas. Sveti večer se je začel. Gospodinja natrese v posodo žerjavice, gospodar nasuje nanjo kadila, hčerka ima že pripravljen rožmarinov vršiček in blagoslovljeno vodo. Gospodar se pokriža in začne: „Ki si ga Devica rodila.“ Vsa družina se uredi v sprevođ, vse sobe, vse shrambe obhodi, pokadi in pokropi. In nato gredo ven v hlev, h konjem, h govedi, k ovčicam: vsa živina naj zve, da je nocoj sveti večer. Ko so opravili, obstanejo ponekod pred hišo. Gospodinja prinese jerbas pogače in ga postavi na sneg. Vsi pokleknejo kar v sneg in molijo, molijo in z molitvijo blagoslavlajo kruh, ki ga bodo uživali na božični dan. Ne samo

ljudje, vsaka živalca v hlevu bo dobila kos pogače za ta sveti dan. Frančiškova misel živi še danes, misel na odkletev svetá po rojstvu božjega Deteta, odkletev za vse: za človeka in živali.

Po opravljenem domačem obredu se vrnejo v hišo. Luči goré, na to noč mora goreti svetilka brez prestanka. Kaj malega popravijo še pri jaslicah, dokler ne zapoje véliki zvon. Vse se razgiblje in vsa družina razen varuha odhaja k polnočnici. Od povsod, iz vseh vasí, iz vseh naselij, vse, vse vre proti razsvetljeni cerkvi. Polnoč odbije. Orgle zadone in po cerkvi se razlije iz vseh src pesem: Sveta noč, blažena noč!

Polnočnica je dokončana. Ljudje hité domov. Pesem zvonov jim potrkava koračnico, goste zvezde na nebu jim svetijo. In doma: na mizi praznji prt, na njem koline. Ne, to ni večerja, to je pesem, to je lepota in dobrotá, ki je vsa sodobna tehnika, vse razkošje ne more pričarati človeku, ki je izgubil najdražje, kar imamo: otroško živo vero v božje betlehensko Dete.

Dete svete noči, bodi nam moč v bojih življenja, bodi nam luč v temnih zablodah, bodi nam tolažba v bridkosti, daj nam voljo do resničnega miru, po katerem vsoljni svet tako hrepeni.

Sveta noč, blažena noč, stotisočkrat pozdravljena!

Franc Saleški Finžgar

NOVE KNJIGE

Revolucija pod Krimom

Dr. Filip Žakelj — eden izmed naših najbolj neutrudljivih raziskovalcev in opisovalcev komunistične revolucije na Slovenskem — je za tisk pripravil, izdal in založil knjigo z naslovom „Revolucija pod Krimom“. Knjiga (296 strani) vsebuje več sestavkov pokojnega izžanskega duhovnega svétnika in župnika Janeza Klemenčiča, ki je podrobno opisal leta strahote 1941—1945 na Ižanskem (pri Ljubljani) ter svoje bivanje v partizanskih zaporih. Poleg teh dveh daljših sestavkov so v knjigi objavljeni še naslednji krajši sestavki istega avtorja: Kurešček, Začeti je treba, Ni se bal umreti, Andrejček. Dalje vsebuje knjiga sestavek o delovanju Osvobodilne fronte v Želimljem in okolici, ki ga je napisal dekan Ciril Milavec. Več sestavkov pa je prispeval izdajatelj dr. Žakelj sam. Napisal je uvod, v katerem omenja poleg škofa dr. Rožmana slovenske duhovnike, ki so pisali o komunistični revoluciji. Temu uvodu sledi toplo napisan življenjepis župnika Klemenčiča. Dalje so dr. Žakljevi sestavki o akademiku Tonetu Pipanu in Janezu Strupiju, o strašni smrti Franca Kukovice, o domobranskem kuratu Jakobu Mavcu.

Lijen je tudi seznam žrtev komunističnega nasilja iz štirih župnij pod mom, ter sestavek „V internaciji irli Goljani, Ižanci in Tomišeljci“.

Poleg tega glavnega gradiva sta / knjigi še kratek opis partizanskega napada na Pijavo gorico (napisal

Franc Mejač) ter sestavek „Palmetov grad — ižanska univerza“, ki ga je priredil dr. Žakelj iz člankov dr. Ljuba Sirca v Zbornikih Svobodne Slovenije.

Veliko in važno delo je opravil dr. Žakelj, da je v eni knjigi zbral vs, kar zadeva komunistično revolucijo na Ižanskem. Tako podrobnega popisa komunističnega divjanja, kot je v tej knjigi, nimamo za nobeno župnijo na Slovenskem.

Tudi to knjigo — kakor sploh vse zgodovinske spise dr. Žaklja — odlikuje to, da je dokumentarna, da navaja dokaze, priče, listine, datume, pisane vire. Ni samo dragoceno gradivo za zgodovinarja, ampak tudi za vsakega treznega bralca, ki hoče dobiti dober vpogled v dogajanja v naši polpretekli dobi in ki hoče razumeti podobna dogajanja sedaj po vsem svetu. — Prav bi bilo, da bi dobila to knjigo v roke zlasti naša odrasla mladina.

Sm. R

Taboriščni arhiv priča - 1. zvezek

Poslanstvo slovenskega političnega emigranta je tudi v tem, da svoja doživetja med komunistično revolucijo in po njej posreduje tistim rojakom in zlasti mladini, ki tega sami niso doživeli, in še posebej, da posreduje ta doživetja ljudem, med katerimi sedaj živi. Zato je silno pomembno delo tistih, ki ta doživetja

zbirajo in zapisujejo in jih v tiskani besedi nudijo rojakom.

Eden izmed mož, ki se tega važnega poslanstva v polni meri zaveda, je dr. Filip Žakelj, spiritual v Rožmanovem zavodu v Adrogué-ju. Pripravil, spisal ali priredil ter založil je že vrsto knjig, v katerih je v dokumentarni obliki opisana naša polpretekla doba. Posebno važna se nam zdi zbirka dokumentov, ki jih dr. Žakelj objavlja pod naslovom „Taboriščni arhiv priča“. Doslej sta izšla prvi in drugi zvezek te zbirke.

V teh zvezkih so (in bodo še) objavljeni dokumenti, ki so bili zbrani v taborišču v Spittalu in so po srečnem naključju prišli v roke dr. Žaklja, ki je vse svoje sile posvetil temu, da se ti dokumenti objavijo.

Naj se danes omejimo samo na prvi zvezek, ki obsega 300 strani žepnega formata in vsebuje na prvem mestu izredno važen dokument: „Slovenci v boju za svobodo med okupacijo njihovega ozemlja po Nemcih in Italijanih.“ To obširno poročilo so takoj po končani vojni napisali: rajni podpolkovnik in poveljnik Slovenske legije prof. Mirko Bitenc, narodni poslanec Marko Kranjc in delavski organizator Andrej Križman.

Poročilo vsebuje popis položaja na Slovenskem pred okupacijo, popis okupacije (in nastanka Osvobodilne fronte, ki ni bila nič drugega kot orodje komunistične stranke, ustanovitev odpora zoper komunistično zločinsko delovanje, t. j. zlasti Vaških straž in Domobranstva, ter tragični konec Slovenske narodne vojske.

Drugi dokument v tem zvezku ima naslov „Gorenjska v letih 1941 do 1945“. Napisala sta ga jeseniški župan Valentin Markež in delavski voditelj Albin Gaser, dobra poznavalca razmer na Gorenjskem. Popisane so strahote, ki so jih morali Gorenjci prestajati od strani nacistov in domaćih komunistov.

Poleg teh dveh obširnih in važnih dokumentov je v prvem zvezku objavljenih še večje število zapriseženih izjav prič o vračanju domobrancev, o dogodkih na Primorskem in drugod na Slovenskem.

Vsakdo, ki ljubi resnico, bo mogel iz teh dokumentov, ki so bili napisani neposredno po končani vojni, izluščiti pravo sliko o takratnih dogodkih na Slovenskem in zlasti o strašni krivdi komunizma za vse pokole in gorje, ki jih je moral pretrpeti slovenski narod.

Sm. R.

Blagoslovljene praznike Gospodovega rojstva in zdravja, zadovoljstva ter božjega varstva v letu 1975 želita vsem sodelavcem, naročnikom in bralcem „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“.

Uredništvo in uprava

Hudičev advokat

Morris West - Jože Škerbec

XII. poglavje

Istega popoldneva se je v koči, skriti med drevjem, Nina Sanduzzi pogovarjala z monsignorjem iz Rima. Sedela sta na nasprotnih straneh mize, med odprtimi vrati in veliko posteljo, na kateri je nekdaj ležal Nerone in na kateri je bil rojen njegov sin. Po bleščečem žarenju zunaj hiše je

bila soba sveža in temačna in celó čričanje murnov je bilo komaj slišno kot monotona simfonija.

Pot po klancu navzdol je upehala Mereditha; obraz je imel sivkast in ustnice brezkrvne in boleč vozal mu je stiskal želodec. Nina Sanduzzi ga je gledala s sočutjem. Ni imela veliko izkušnje z duhovniki in tisti, ki jih je poznala, kot oče Anzelm, ji niso navdihovali spoštovanja. Toda ta je bil drugačen, ta bo pokazal razumevanje in rahločutnost. Ne bo nasilno posegal v njeno intimnost z Giacomom. Vseeno je ostajala zadržana in ko jo je on začel spraševati, so bili njeni odgovori kratki in brez razlage. Meredith je bil s svoje strani tudi skrajno tenkočuten.

„Hočem, da najprej razumete eno stvar: dolžan sem vas spraševati. Nekatera vprašanja se vam lahko zde čudna in celo surova. Stavil vam jih bom, ne ker bi mislil slabo o Giacomu Neronemu, ampak ker moramo skušati zvedeti vse, dobro in slabo, o tem človeku. Me razumete, signora?“

Prikimala je z mirno preudarnostjo.

„Bolje je, da me kličete po imenu: Nina. Doktor me tako kliče in vi ste njegov prijatelj.“

„Hvala. Informiram sem, Nina, da sta kmalu po Neronovem prihodu v Gemelo vidva živila skupaj.“

„Ljubila sva se,“ je dejala Nina Sanduzzi. „Ni isto.“

Meredith, legalist, se je nasmešnil, ko bi ob drugi priliki namrščil čelo. Nadaljeval je:

„Vi ste katoličanka, Nina. Giacomo je tudi bil. Niste mislili, da je bilo to greh proti Bogu?“

„Kadar je ženska sama, monsignor, kadar je strah pred vrati in pride zima in je mogoče, da ne dočakaš jutrišnjega dne, misliš na te reči in pozabiš na greh.“

„Vendar se ga ne more povsem pozabiti,“ je odvrnil Meredith.

„Povsem ne. Toda kadar se te stvari dogajajo tako pogosto, celo z duhovniki, se ne zdijo tako slabe.“

Meredith je pritrdil s kretnjo. Pred tednom dni bi razumel manj in rekel več. Sedaj je vedel, da ima srce globoke razloge, ki jih pridigarji ne poznajo. Spraševal je naprej:

„So bili vaši odnosi s tem človekom, vaši telesni odnosi, normalni? Vas je kdaj prosil, kar se ne sme delati med možem in ženo?“

Gledala ga je zbegano. Potem je ponosno dvignila glavo.

„Ljubila sva se, monsignor. Delala sva, kar delajo ljubavne dvojice, in srečna sva bila drug z drugim. Kaj naj bi še bilo?“

„Nič,“ je dejal hitro Meredith. „Toda če sta se tako rada imela, zakaj se nista poročila? Pričakovala sta otroka. Nista nekaj doigovala otroku? Kaj je mislil Giacomo?“

Prvikrat, odkar jo je spoznal, je videl, da je smehljaj ožaril

njene ustnice in oči. Bilo je kot odmev nekdanje Nine, tiste, ki je želela biti v objemu moškega in bi se drznila kljubovati rablju, da bi ga dosegla. V neuglajenem in slikovitem narečju je dejala:

„Vi vsi sprašujete isto, kot če bi bilo nekaj velikega in važnega, ne pa nekaj malega narobe. Ne razumete, kakšne so bile razmere tedaj. Samo vsakokratni dan je bil gotov. Naslednji dan je lahko prišla policija ali Nemci ali Angleži. Vsi bi lahko pomrli od tifusa ali malarije. Prstan na roki ni pomenil ničesar. Jaz sem imela prstan, nisem pa imela moža zraven sebe.“

„Je Giacomo odklonil, da bi se poročil z vami?“

„Nikdar ga nisem prosila za to. Več kot enkrat mi je dejal, da bi se poročil, če bi jaz želela.“

„In vi niste marali?“

Znova se je pojavil v njenih očeh nekdanji ogenj in v ustnih kotih je zaigral ponosni grški nasmeš.

„Še ne razumete, monsignor. Jaz sem imela moža. Hotela sem ga obdržati, toda vojska ga je vzela in so ga ubili. Sedaj sem imela moškega. Če bi hotel oditi, bi odšel, ne da bi ga mogel prstan zadržati. Če bi ga odpeljala policija ali vojaki, bi ga tudi zgubila. Zakon bi prišel na vrsto lahko kasneje. Razen tega je Giacomo pogosto govoril o drugi reči...“

„O kateri?“

„V glavo si je vtepel, da se mu bo nekega dne. prav kmalu, nekaj

zgodilo. Bil je ubežnik in če bi Angleži zmagali v vojni, bi ga prijeli. Ali pa Nemci. Če bi se zgodilo, jaz ne bi nikdar vedela, če je živ ali mrtev. On je hotel, da bi bila jaz prosta, da bi se lahko znova poročila. Prosta, da bi ga lahko zavrgla, da ne bi kaznovali mene in sina.“

„Je bilo to za vas važno, Nina?“

„Zame ne, pač pa zanj. Če je bil on srečen ob tej misli, sem bila tudi jaz. Drugo mi je bilo vseeno. Niste nikdar ljubili, monsignor?“

„Bojim se, da nikdar“. Meredithove tenke ustnice so se sklenile v otožnem smehljaju. „Potrpežljivi boste morali biti z menoj. Povejte mi, kakšen človek je bil Giacomo, ko sta živela skupaj. Je bil dober z vami?“

Bilo je čudovito videti, kako so vzvalovili njeni spomini in kako je oživel cel njen telo kot cvečica po dežju. Celó njen glas je imel neke posebne vrste žar.

„Kakšen človek je bil? Kako naj odgovorim na to vprašanje, monsignor? Vse, kar si ženska poželi, je bilo v tem človeku. V ljubezni je bil silen in nežen kot otrok. Lahko se je ujezil, da se je treslo ob njegovem molku, toda nikoli ni dvignil roke niti glasu. Kadar sem mu stregla, mi je izkazoval svojo hvaležnost, kot če bi bila princesa. Kadar sem se bala, me je spravil v smeh, in kadar se je on smejal, je bilo kot ob sončnem vzhodu. Nikogar in ničesar se ni bal, razen da bi mi kdo škodoval...“

„Kljub temu,“ je dejal Meredith s preračunano trdoto, „vas je zapustil med nosečnostjo in se ni več povrnil, da bi živela skupaj.“

Dvignila je glavo, ponosna kot marmornata boginja v soncu.

„Živela sva v ljubezni in ločila sva se v ljubezni in od tedaj ni potekel niti en dan, da se ga ne bi spominjala z ljubeznijo.“

— — —

Zima je pojenjevala med viharimi nevihtami in brezvetrnim zmrzovanjem. V vasi in po hribih je bilo veliko bolnikov. Nekateri so pomrli in drugi ozdravili, vendar počasi zavoljo vlage in nesnage v zaprtih kočah ter zmeraj bolj pičle hrane. Ob neki priložnosti je izbruhnila epidemija s kožnimi izpuščaji, vročino in bolečinami v očeh. Nina se je je nalezla. Spominjala se je, da sta doktor in Giacomo zaskrbljeno govorila o rdečkah. Toda ona je ozdravela in ni mislila več na to.

Celó na Giacomu se je poznala izčrpanost zavoljo dolgotrajnega mraza. Silno je shujšal, črnkasta lica so mu upadla in udrte oči so mu žarele, ko se je vračal oslabljen pod večer od obhoda po hribih.

Nine se je pogosto polaščal gnus in utrujenost, ki navadno muči žene ob začetku nosečnosti. Enolična hrana se ji je upirala in zgubila je željo po ljubezenskem dejanju, ki ji je prej prinašalo tako silen užitek. To dvojje jo je vznemirjalo. Moški je moški in

terja od svoje žene, da ga poteši in zadovolji, ne da bi se menil, kaj ona čuti. Toda Giacomo je bil različen od drugih moških. Kadar je bila bolna, je bil do nje ves nežen. Z lastnimi rokami je kuhal jedi, ki so ji dišale. Če ona ni bila razpoložena za ljubezen, je ni silil in v dolgih nočeh, ko je zunaj divjalo neurje, jo je raztresal s pripovedovanjem o tujih krajih in narodih in mestih.

Njegove pozornosti so povečevale Ninino ljubezen, ker je ona dobro vedela, da ima on lastne težave, ki so mu jemale spanec ponoči in mu povzročale skrbi čez dan. Včasih se je pogovarjal z njo o njih, išoč v narečju stavek, ki bi izrazil njegovo misel. Tudi v tem se je razlikoval od sovaščanov, ki so iskali sveta v pivnici in ne pri svojih ženah, češ da se žena razume le na dom in na najpreprostejše zadeve v veri. Giacomo pa je govoril odkrito, da se je čutila ob njem močno in preudarno.

„Poslušaj, Nina, ti veš, kaj se včasih zgodi: kak mož napravi nekaj in njegova žena ga zasovraži, ker ga ne razume.“

„Vem, dragi moj, toda jaz te razumem. Kaj te skrbi?“

„Naj napravim kar koli, me boš imela rada še naprej?“

„Zmeraj.“

„Poslušaj me torej, Nina, ne da bi me prekinjala, ker je trdo, kar ti bom povedal. Ko bom skončal, mi boš povedala, če si me razumela. Dolgo časa živim kot izgu-

bljen človek. Bil sem kot Kalabrež, ki se znajde sredi Rima in sprašuje vse po vrsti: „Kdo sem? Od kod prihajam? Kam grem?“ Jasno je, da mu nihče ne odgovori, ker ga ne razumejo. In čeprav bi ga razumeli, on jih ne bi razumel, ker ne pozna rimske govorice. Jaz nisem bil zmeraj takšen. Bil je čas, ko sem bil kakor ti. Vedel sem, da izhajam iz Boga in da se bom navsezadnje povrnil k Njemu, da mu lahko govorim v cerkvi in ga prejemam v obhajilu. Lahko sem ravnal slabo in dosegel nato odpuščanje. Lahko sem se malo iztiril in se potlej vrnil na pravo pot... In naenkrat je izginila pot. Stemnilo se je in čul sem glasove, ki so mi klicali: tod, todle! Šel sem za glasovi in tema je postajala gostejša in slišal sem nove glasove. Vendar poti nisem našel. Izgubil sem se. Ni bilo Boga ne Cerkve ne kraja, kamor bi nazadnje šel. Bil sem kot Kalabrež, ki je klical v tujem mestu. Ko se mi je zgodilo tisto v Messini, nisem mogel napraviti kot drugi ljudje in reči: vojna je, cena je za mir, pozabil bom in se boril naprej za svoje prepričanje. V nič nisem veroval, ne v vojno ne v mir, popolnoma v nič. Samo otroka sem videl in ženo in starca, ki sem jih jaz ubil brez veljavnega razloga... Tedaj sem šel na pot in se nenadoma, ne da bi vedel kako in zakaj, srečal s teboj, znova doma. Vendar ni ostalo pri tem. Jaz sem se izpremenil. Teme ni več, pač pa megla kot v

dolini ob prvi sivkasti jutranji luči. Tebe vidim in te poznam in te ljubim, ker si mi blizu in me imaš tudi ti rada. Toda zunaj vrat je še zmeraj megleno in čudno. Celó ljudje so drugačni. Gledajo name s vprašujočimi očmi. Ne da bi vedel zakaj, me imajo za dobrega človeka. Zau-pajo vame. Jaz sem njihov Kalabrež, ki je bil v velikem mestu in si je vsega ogledal, ki pozna papeža in predsednika in ve, kako je treba ravnati. Sem človek, na katerega se lahko zanesejo. Moral bi biti ponosen na to, vendar ne morem, ker tavam še zmeraj v megli, še zmeraj negotov, od kod sem prišel in kam sem namenjen in kaj moram storiti... Me razumeš, Nina, ali pa govorim kot nekdo, ki se mu je zmešalo?"

„Govoriš mi z ljubeznijo, dragi moj, in moje srce te razume.“

„Boš razumela, kar te bom prosil?"

„Kadar me tako objemaš in čutim ljubezen v tvojih rokah in v tvojem glasu, ni nobena reč težka.“

„Težko mi je povedati... Ko bo prišla pomlad in bo življenje lažje, te hočem zapustiti, oditi stran za nekaj časa.“

„Ne, dragi moj!"

„Ne pravim, da bi odšel iz doline, ampak iz te hiše.“

„Toda zakaj, dragi? Zakaj?"

„Dvoje razlogov je. Prvi je moj osebni. Hočem najti majhen in skrit kraj, zgraditi ga z lastnimi rokami, če bo treba. Tam hočem

živeti sam s tistim Bogom, katerega obraza ne morem videti. Hočem mu reči: „Poglej me, izgubljen sem. Krivda je moja, toda sem izgubljen. Če si tukaj, govori mi jasno. Pokaži mi, kdo sem, od kod prihajam in kam grem. Zakaj se to tvoje ljudstvo, ki te pozna, obrača name in ne nate, da bi mu pomagal? Nosim znamenje na čelu, ki ga ne morem prebrati? Če ga imam, povej mi, kaj pomeni?" Moram to napraviti, draga.“

„In kaj bo z menoj in s tvojim otrokom?"

„Jaz bom tu ves čas. Videl te bom pogosto in če mi bo Bog govoril, mu bom govoril o tebi, saj če on pozna reči, ve, da te imam rad.“

„In kljub temu boš šel?"

„Tudi v tem je ljubezen. Nina, več ljubezni, kot si misliš. In je tudi važen razlog. Ko bo prišla pomlad, se bodo vojske razgibale. Najprej bodo prišli Nemci in bodo bitke južno od tega kraja. Gverilci se bodo zganili, da bodo izzivali Nemce in nazadnje jih bodo zavezniki potisnili nazaj. Nekateri od teh ali pa vsi zapovrstjo bodo prišli tudi v Gemello. Odkrili me bodo, kdo sem: Giacomo Nerone, zanesljivi človek, temni velikan. Če bom imel srečo, me bodo sprejeli kot takšnega in bom lahko pomagal ljudem. V nasprotnem primeru me lahko ena ali druga skupina prime in nemara celó ubije.“

„O Bog, tega ne!"

„Lahko se zgodi, Nina. Mogoče

je to tisto, kar je za meglo in da istočasno ugledam obraz Boga in obraz rablja. Ne vem. Vendar naj se zgodi, kar hoče, ko bo prišla pomlad, se bova morala ločiti. Ti ne smeš biti zapletena z menoj zavoljo otroka. Če me primejo, te bo varoval Meyer. Če ne, bom pa jaz tukaj, da te bom ščitil. In če bo šlo vse po sreči, se bom poročil s tabo in dal otroku svoj priimek. Vidva mi pripadata in vaju imam rad in ne bom dopustil, da bi vidva trpela zavoljo mene in tudi ne vaščani.“

„Na vsak način mi bo hudo, kadar te ne bo tukaj.“

„Manj kot drugače, Nina. Toliko sovraštva bo, da ne boš mogla verjeti, Nina. Jaz sem to videl in ti povem, da je grozno.“

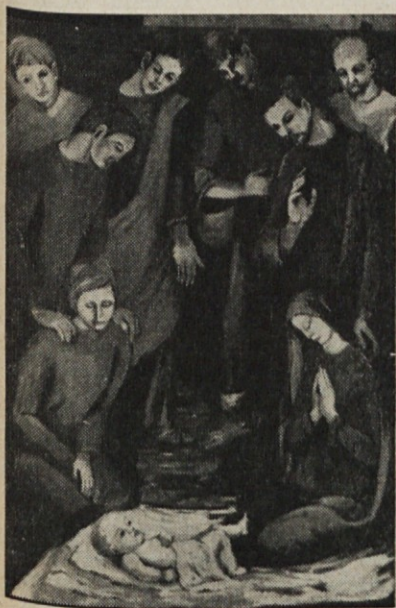
„Objemi me, dragi moj. Objemi me. Bojim se.“

„Nasloni se na mojo roko, draga moja, in poslušaj biti moje srce. Jaz sem tudi zate človek, na katerega se lahko zanesesh in zato lahko mirno počivaš.“

„Sedaj že, kaj pa ko odideš?“

„Nikdar ne bom odšel popolnoma, Nina moja. Nikdar, do večnosti ne...“

(Bo še)

Ivan Bukovec: V sveti noči

Janez Pucelj

V sveti noči

V daljavi klic,
kot glas ovčic:
nemara pastirji gredo
in v Betlehem ovčice nesó;
če ne, pa nedolžni otroci
božično pesem pojo...

V daljavi je luč
pretrgala noč:
nemara že trije kralji gredo
in v Betlehem darove nesó;
če ne, pa naši ljudje gredo
in Detetu svoja srca neso:
zlato — svojo vero močno,
kadilo — svoje upanje krepko,
in miro — svoje trpljenje grenko.

svetovne

novice

Katoliški tednik v španščini v ZDA

V ZDA je začel izhajati nov katoliški tednik. Namenjen je vsem špansko govorečim katoličanom, ki živijo na ozemlju ZDA. Naslov novega tednika je „Nedeljski obiskovalec“.

Suženjstvo danes

Po uradnih poročilih je danes na svetu še vedno okoli štiri milijone sužnjev. Največ jih je v arabskih sultanatih. V Južni Ameriki zlasti poljski delavci prehajajo od enega gospodarja pod oblast drugega skupaj s prodajo oz. nakupom zemljišč in polj — kot kupno-prodajno blago.

Težave Svetega leta v Rimu

Na mnoga povpraševanja z vsega sveta je msgr. Mazza, glavni tajnik osrednjega odbora za Sveto leto, odgovoril po vatikanskem radiu. Organizatorji svetoletnih romanj so spraševali predvsem glede moralnega in materialnega stanja v Rimu. Zato je msgr. Mazza govoril brez ovinkov o težavah, katerih se tudi sami pred-

bro zavedajo, ki skrbijo papeža in civilne oblasti mesta Rima. Med temi problemi so javna nemoralna, prostitucija, pornografija, kraja; v drugem redu so težave stanovanja, prevoza, itd.

Poljski škof zahteva versko svobodo

Kardinal Wojtyła, nadškof v Krakoviji (Poljska), je na nekem romanju nad sto tisoč udeležencev ostro napadel komunistično vlado. Kardinal je zahteval: 1. vlada mora spolniti, kar je obljubila že leta 1970 glede ureditve odnosov med Cerkvijo in državo; 2. nedeljski počitek, ker je z vladne strani nedelja obvezni delavnik, zato je vedno več ljudi prisiljenih, da opuščajo nedeljsko mašo; 3. Poljaki-katoličani morajo biti upoštovani enako kot drugi, in ne vedno zapostavljeni kot drugorazredni državljani; 4. svobodo bogoslužja. Nadškof je dejal: „Vsakršna sprava je mogoča samo na temelju skrajne pravičnosti.“

Štirje papeži in en časnikar

Max Bergerre je bil nad trideset let zastopnik časnikarske agencije France-Presse v Vatikanu. Sedaj je objavil knjigo spominov z gornjim naslovom: „Štirje papeži in en časnikar“. V njej opisuje poleg značilnosti in zgodb iz dobe zadnjih štirih papežev tudi težave s svojimi kolegi, kateri so hoteli bodisi koncil bodisi papeške izjave podajati pod svojim vidikom, pristransko, včasih zelo izmaličeno ali celo potvorenjo.

Holandska katoliška TV

Med potovanjem po ZDA je holandski kardinal Alfrink govoril tudi o sredstvih obveščanja. V poročilu o Holandiji je dejal, da imajo katoličani eno samostojno TV oddajno postajo in pravtako eno katoliško radiooddajno postajo. Poleg tega izdajajo 33 katoliških dnevnikov, 19 tednikov in 366 revij. Čeprav Holandci veliko berejo, je dejal kardinal, je to preveč za malo več kot pet milijonov prebi-

valcev. Želeli bi, da bi se katoliški tisk bolj združil in imel tako verjetno močnejši vpliv na domačo družbo.

Katoliški prispevek vzgoji

Katoliška Cerkev vodi po vsem svetu 93.000 osnovnih šol z 21 milijoni učencev in 28.000 srednjih šol ter univerz, v katerih je osem milijonov gojencev.

Nasvet turistom v Rusiji

Vzhodni krščanski dom v Bruslju (Nizozemska) svetuje krščanskim turistom, ki gredo v Rusijo, naj pri turističnih agencijah zahtevajo dovoljenje za „prosto gibanje ob nedeljah dopoldne“, da gredo lahko k sv. maši. V Moskvi je danes samo ena katoliška cerkev in 40 pravoslavnih, pravtako je v Leningradu samo ena katoliška cerkev in 10 pravoslavnih.

Protestantje na sinodi

Kardinal Willebrands, predsednik Tajništva za združenje kristjanov, je povabil na škofovsko sinodo tudi zastopnike protestantov. Pastor Potter je glavni tajnik Svetovnega sveta Cerkev in je govoril o pomenu, ki ga ima „evangelizacija v sodobnem svetu“ tudi za zbližanje vseh kristjanov.

Nova zvezda

V Avstraliji, v ZDA, v Kanadi in tudi v Evropi doživlja izreden uspeh avstralska redovnica s. Janet Mead. Najbolj je zaslovela zaradi svoje priredbe očenaša na način glasbe „rock“. Ker je bilo teh plošč prodanih nad en milijon, je dobila v ZDA za nagrado zlato ploščo. Izredno so obiskane mladinske maše v njeni priredbi pop glasbe. Vendar je njena glavna skrb ta, pravi sama, kako približati liturgijo mladini, da bi jo ta sprejela in živela.

Ruski vojaki v Lurdu

36 ruskih vojakov se je pridružilo ostalim vojakom Zahodne Evrope, ki so romali v Lurd. Po poročilih je to bilo prvič v zadnjih desetletjih, da bi sovjetskimi državljani uspelo priti

v Lurd. Ti vojaki so bili slučajno na potovanju po Evropi in so izkoristili priložnost za romanje.

Hočejo domačega škofa

Indijski parlament je prosil predsednico vlade Indhiro Gandhi, da pred Vatikanom zahteva odstranitev portugalskih škofov na indijskem sedežu. Kot posledico padca portugalske vlade, pravijo, hočejo imeti „indijskega škofa“, ne portugalskega.

Semenišče in ne zavod

Škof v Osma — Soria (Španija) je v posebnem pismu svojim duhovnikom zahteval, da mora biti malo semenišče res semenišče in ne samo en zavod več. V malem semenišču se morajo fantje že pripravljati na poklic in se zato ne sme na njih delati vsemogočih vzgojnih poizkusov.

Sv. pismo v afriških jezikih

V Afriki pripravljajo okoli 200 prevodov sv. pisma v afriške jezike. 80 prevodov bodo pripravili katoličani in protestanti v skupni ekumenski izdaji. Sv. pismo je prevedeno v 1500 jezikov, od tega 600 afriških.

SODELAVCI DŽ 1974:

Martina Berlot, Pavel Fajdiga ml., dr. Franc Gnidovec, Avgust Horvat, Boštjan Kocmur, Boris Koman, + Alojzij Košmerlj dr. Marko Kremžar, Ivanka Krušič, dr. Alojzij Kukovica, Matija Lamovšek, Milan Magister, Gregor Mali, Metka Mizerit, msgr. Anton Orehar, Andrej Prebil, Rezka Prijatelj, Mirijam Rant, Jure Rode, Rudolf Smersu, Marija Snoj, dr. Alojzij Starc, Jože Škerbec in dr. Alojzij Šuštar. Naslovno stran je napravil arh. Jure Vombergar, stalna zaglavja pa Stane Snoj.

Srebrni jubilej „Oznanila“

„Oznanilo“, tedensko glasilo slov. dušnega pastirstva v Argentini, praznuje letos svoj srebrni jubilej. 31. julija 1949 je izšla prva številka in od tedaj izhaja ves čas redno. Izhaja v 2 tisoč izvodih. Prejemajo ga predvsem rojaki v Argentini, nekaj izvodov pa pošilja uprava tudi v nekatere druge južnoameriške dežele, v Kanado in ZDA, v Rim, na Koroško in Primorsko. „Oznanilo“ ima nad 100 poverjenic in poverjenikov in se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Praznovanje 25-letnice „Oznanila“ je bilo v nedeljo, 15. septembra, v Slovenski hiši. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj zahvalna maša, nato pa je bila prireditev v mali dvorani, kjer je bilo razstavljenih vseh 25 letnikov „Oznanila“. Msgr. Orehar izdajatelj lista, je pozdravil navzoče, se zahvalil Bogu, urednikom, upravi, številnim poverjenikom in rojakom za trud, ki ga žrtvujejo za verski tisk, ter jih prosil, naj pri tem lepem delu vztrajajo. Nato je govoril dr. Alojzij Stare, sedanji urednik „Oznanila“, o namenu in značilnostih lista, g. Lojze Sedej o delu poverjenikov, g. Miloš Stare, predsednik NO in izdajatelj „Svobodne Slovenije“, pa je čestital k jubileju in spodbudil k nadaljnemu delu. Vsi navzoči so se ob sklepu proslave udeležili zakuske v obednici.

Mendoza

Društvo Slovencev v Mendози je imelo 25. redni občni zbor. Društvo je v zadnji poslovni dobi pripravilo

7 kulturnih in tri družabne prireditve. Letos v aprilu je bil ustanovljen v Mendози slov. srednješolski tečaj. Ljudskošolski tečaj sv. Cirila in sv. Metoda je imel letos 35 otrok in 14 v otroškem vrtcu. Planinski odsek je zgradil v Puente del Inca planinsko kočo.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Stane Grebenc, podpredsednik Marko Milač, tajnik Janez Grintal, blagajnik Dane Žumer, gospodar Peter Bajda ml., odborniki: inž. Božidar Bajuk, Jaka Mlinar, Milan Bajda, nadz. odbor: inž. Jože Germ, Dominik Heinrihar, Peter Bajda st., razsodišče: Jože Bajda, Luka Grintal, prof. Božidar Bajuk, šol. odbor: Stane Grebenc, Mici Bajda in Lenčka Božnar.

Duhovne vaje za dekleta in žene

Tridnevne duhovne vaje za dekleta so bile od 4. do 6. oktobra v Domu duhovnih vaj v San Miguelu. Duhovnih vaj se je udeležilo 79 deklet, vodil jih je dr. Al. Kukovica. Žene so pa imele duhovne vaje od 18. do 20. oktobra v zavodu Marije Pomočnice v San Miguelu. Udeleženk je bilo 44 in jih je vodil p. Ivan Caserman.

Čajanka Zveze slov. mater in žena

Zveza slov. mater in žena je priredila v nedeljo, 1. septembra, ob 16. vsakoletno čajanko v Slovenski hiši. O prazniku naših žena in mater je govorila tisto nedeljo v slov. radijski oddaji ga. Pavlina Dobovšek. Prireditve se je pričela s sv. mašo, ki jo je daroval g. Jure Rode. Letošnja

MEĐ NAMĀ V ARGENTĪNĪ

prireditve je bila pod okriljem sanjuškega odseka Zveze in je obsegala nastop mlad. pevskega zbora iz San Justa (g. Andrej Selan), sanjuške folklorne skupine in mladinske godbe (g. Tone Skubic), govor ge. Helene Malovrhove, mladinski prizor Balantičeve šole (gdč. Angelca Klanšek), pogostitev s čajem in slaščicami, razstavo ročnih del vseh krajevnih odsekov ter žrebanje (g. M. Loboda). Izakupiček je bil namenjen dobrodelnemu delovanju Zveze.

Žegnanje v San Martinu

V soboto, 31. avgusta, so obhajali v San Martinu 26-letnico ustanovitve slov. maše. To slavje so združili s sprejemom 18 fantov in 11 deklet med redne člane Slov. doma v San Martinu. Sv. mašo je daroval v kapei zavoda Presv. Srca msgr. A. Orehar, pel pa je Slov. pev. zbor iz San Martina.

Po maši je bil v dvorani doma

sprejem novih članov in skupna večerja, ki se je udeležilo nad 200 rojakov. Po pozdravnih besedah g. Stanka Oberžana so govorili msgr. Orehar, g. Božo Stariha in g. Jure Rode, krajevni dušni pastir. Predsednik doma g. Anton Žagar je novim mladim članom izročil sprejemne listine ter jim čestital.

25-letnica Slomškove šole

Slomškova šola v Ramos Mejiji je v soboto, 14. septembra, praznovala svojo 25-letnico. Proslava je bila v dvorani Slomškovega doma. Predsednik šolskega odbora Marjan Loboda je pozdravil častne goste Miloša Stareta, preds. NO za Slov., Boža Stariho, preds. ZS, šol. ref. ZS Franca Vitriha, pisatelja Mjirka Kunčiča, zastopnike drugih šol in domače učiteljsko ter starše in otroke, omenjal v govoru učno osebje in druge sodelavce Slomškove šole skozi vso njegovo

dobo, se jim zahvalil ter izrazil voljo in pripravljenost učiteljstva za delo v prihodnosti. Nekdanji in sedanji sodelavci so prejeli spominske diplome. Kulturni spored je obsegal simbolično vajo mladenk (gdč. Anica Šemrov); odrski prizor „šest postaj Slomškove šole“ po besedilu dr. Tineta Debeljaka in v režiji Francija Holosana, ge. Helene Malovrhove, voditeljice šole, ter ge. Anke Gaserjeve; petje kvarteta Finkovih in filmsko kroniko šole (Fr. Holosan). Scenografijo je izdelal g. Stane Snoj. Razstavo šolskih potrebščin, zvezkov in fotografij je uredila gdč. Martina Jeločnik. Po končani prireditvi je bila zakuska v gostinskih prostorih Slomškovega doma. Pri radijski oddaji so sodelovali ga. Helena Malovrh, gdč. A. Šemrov, g. M. Loboda, šolski zbor in nekateri bivši ter sedanji učenci.

Zavetišče škofa Rožmana

Odbor za slov. zavetišče dr. Greg. Rožmana je v soboto 10. avg. organiziral v „Našem domu“ v San Justu prijateljsko večerjo, ki se je je udeležilo nad 150 gostov. Predsednik odbora g. Matevž Potočnik je podal poročilo o gradnji in naprosil navzoce za nadaljno podporo. Med večerjo je igral orkester Duc in altum pod vodstvom g. Boža Šurmana.

V nedeljo, 8. septembra, pa je priredil odbor zavetišča v prostorih Slomškovega doma dobro obiskano tombolo. Graditev zavetišča dobro napreduje in bo kmalu lahko odprlo vrata prvim ostarelim in osamljenim rojakom.

Slomškova proslava

Šolski odsek Zedinjene Slovenije je priredil v soboto 28. sept. ob 4 popoldne Slomškovo proslavo za otroke vseh slovenskih šol v Buenos Airesu. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša (msgr. Orehar), nato v dvorani Slovenske hiše pravljica igra „Tinček med živalicami“ ki so jo v režiji svoje voditeljice ge. Zdenke Janove igrali učenci šole Ireneja Fr. Barage iz Slovenske vasi. Otroci in njihovi odrasli spremljevalci, ki so napolnili dvorano, so pozorno sledili dogajanju na odru in ob koncu mlade igralce ter režiserko go. Janovo hvaležno nagradili s ploskanjem.

Počastitev arh. V. Sulčiča

Mestna zbornica občine Buenos Aires (Honorable Sala de los Representantes) je na svoji redni seji 3. sept. počastila arh. Sulčiča ob 1. obletnici njegove smrti. Mestna svetovalka ga. Blanca Cavo je v govoru prikazala Sulčiča kot arhitekta, ki je dal Buenos Airesu nekaj vidnih javnih stavb, kot slikarja, ki je slikal v akvarelih zgodovinske prostore B. Airesa, ter arg. pokrajino, ter pisatelja in pesnika. Počastitve se je udeležilo poleg vdove in sina precej rojakov, predvojnih in povojnih izseljencev. Razstavo Sulčičevih akvarelov je tudi v naslednjih dneh obiskalo večje število rojakov.

Maša za pok. arh. Sulčiča pa je bila v cerkvi Marije Pomagaj, maševal je msgr. A. Orehar, med mašo pa je pel pevski zbor Gallus.

Slovenska kulturna akcija

V ciklu „Srečanja z ustvarjalci SKA“ se je v soboto, 7. septembra, pogovarjal pesnik in pisatelj France Papež z gledališčnikom Nikolajem Jeločnikom o gledališču v SKA; v soboto, 5. oktobra, pa se je pogovarjal s pesnikom in urednikom „Meddobja“ Francetom Papežem o njegovi in sploh moderni poeziji dr. Tine Debeljak.

Žegnanje v Slomškovem domu

V nedeljo, 29. septembra, je ramaška slov. skupnost praznovala svoje vsakoletno žegnanje Slomškovega doma. Geslo letošnjega žegnjanja je bilo: Žena — varovalka naših svetinj. Začetek slavnosti je bil ob 11. Po pozdravu ge. Helene Malovrhove in dviganju zastav ter pozdravnih besedah predsednika Slomškovega doma Franca Vestra je bila sv. maša, ki jo je daroval msgr. A. Orehar in med katero je pel krajevni cerkveni zbor pod vodstvom g. Gabrijela Čamernika. Po skupnem kosilu in opoldanskem odpočitku se je okoli 4 ure začel popoldanski program z nastopom mladinske godbe (g. Tone Skubic) s petjem otroškega zbora (gdč. Šemrov), pozdravom dušnega pastirja Jožeta Škerbca, z recitacijo „Nagelj, rožmarin in roženkravt“ (ge. Majda Kelc, Helena Malovrh, Alenka Poznič), simbolično vajo deklic (gdč. A. Šemrov), telovadno vajo šolarjev (Marjan Grohar), govorom lic. Mete Vombergar, simbolično vajo mladenk ob petju terceta Finkovih (gdč. Šemrov) in nastopom folklorne skupine (ga. Ema Kessler). Program, ki so

ga prevzele letos žene, je napovedoval g. Marjan Loboda, oder je napravil g. Tone Kastelic, opremil pa arh. Jure Vombergar.

Obletnica Našega doma v San Justu

Drugo oktobrsko nedeljo je „Naš dom“ v San Justo praznoval svojo 18. obletnico. Ob 8 zjutraj je v sanjuški stolnici opravil sv. mašo delegat msgr. A. Orehar, med mašo pa je prepeval združeni pevski zbor (starejši in mlajši) pod vodstvom g. Štefana Drenška. Po maši je v „Našem domu“ dr. Alojzij Stare blagoslovil novo mladinsko dvorano Franceta Balantiča. Sledil je pozdravni govor predsednika doma Staneta Mustarja, pozdrav g. Boža Stariha, predsednika ZS, ter drugih slov. domov ter izročitev ključev predstavnikom sanjuške mladine, v katere imenu sta govorila Franci Štrubelj in Marica Groznik. Med govori sta pela šolski zbor (gdč. Anica Mehle) in mladinski zbor (g. Andrej Selan).

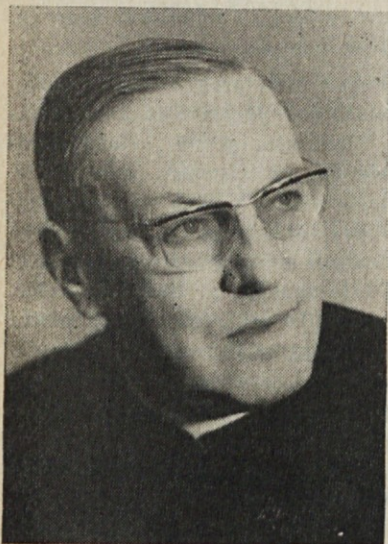
Popoldanski program sta napovedovala Marta Malovrh in Tone Erjavec. Slavnostni govor je imel predsednik NO za Slovenijo Miloš Stare, ki je poudaril, naj bo mladina tudi politično oblikovana. V koreografsko folklornem prikazu „Štirje letni časi“ ki jo je zamislil g. Stanko Jerebič, plesno obliko pa ji izoblikoval baletni mojster Franci Čarman, je nastopilo 34 oseb, ki so z igro in plesom ob spremljavi slovenske glasbe lepo ponazorili vsebino igre. Scenografijo je izdelal g. Tone Oblak, za lučne efekte pa je skrbel g. Pavle Malovrh. Ob koncu je bila domača zabava.

SLOVENC PO SVETU

+ Msgr. dr. Jože Jagodic

Dne 16. sept. je umrl v Lienzu msgr. dr. J. Jagodic po dvomesečni bolezni, ko ga je v juliju t. l. zadela kap. Rojen je bil 13. dec. 1899 na Visokem pri Kranju, župnija šenčur. Gimnazijo je študiral v Kranju, a je bil pred koncem poklican k vojakom in bil med 1. svetovno vojno tudi ranjen. Po končani vojni in maturi je vstopil v semenišče v Ljubljani, kjer ga je škof dr. A. B. Jeglič 29.

jun. 1922 posvetil v duhovnika in takoj vzel k sebi za tajnika. Parkrat je z Jegličem prepotoval na vizitacijah vso škofijo, bil njegov občudovalec do smrti, kar je pokazal v lepem, kar idealiziranim življenjepisu. Po odpovedi Jegliča je ostal zvest sodelavec novega škofa dr. Gr. Rožmana, ki mu je bil novomašni govornik. Jagodic je bil odličen in ekspeditiven uradnik na škofiji. V mladih letih je pisateljaval in urejal fantovski list Mladost. Prevedel je Weiserjevo „Luč z gora“, bil sodelavec pri dijaški KA s prof. Tomcem, pogosto je imel nedeljske nagovore na ljublj. radiu. Rožmanov ožji sodelavec je bil pri pripravi in izvedbi škofijske sinode l. 1941., zato je dobil tudi papeško odlikovanje monsignorja.

Ko je l. 1945. odšel v begunstvo, je bil kmalu imenovan za papeškega delegata s škofovskimi pooblastili za vse begunce iz Jugoslavije. Njegova zasluga je, da se je lepo uredilo dušno pastirstvo v begunskih taboriščih, po katerih je stalno tudi sam obiskoval duhovnike in vernike. Begunci iz Koroškega se ga dobro spominjajo. Imel je lep nastop in smisel za sta-

Na rožnovensko nedeljo, 6. oktobra, je bilo svetoletno romanje na Brezje. Od sobote zvečer, ko so se začele pobožnosti, pa do nedelje popoldne je bilo na Brezjah nad 7.000 romarjev. Poleg številnih duhovnikov sta se romanja udeležila nadškof Pogačnik in škof Lenič.

V soboto zvečer se je romanje začelo z mašo in nadaljevalo s priljubljeno procesijo z lučkami okrog cerkve. Čeprav so deževni oblaki viseči čisto nizko, je bila cerkev polna in sodelovanje zgledno. Tudi opolnoči je bila maša, še prej pa enournno češčenje Najsvetejšega. Vse do jutra je potem v cerkvi odmevala molitev in pesem.

Zjutraj je maševal prelat Fajdiga, ob pol devetih škof Lenič, slovesno mašo ob desetih pa je imel metropolit Pogačnik. Ob njem sta somaševala frančiškanski provincial p. Pol-

karp Brolih in pa rektor brezjanskega svetišča p. Konstantin Urankar.

Nadškof je v pridigi razložil pomen sv. leta, ki ne more biti le zgodovinski dogodek, temveč začetek nove dobe, novega preporeda. Poudaril je dve dolžnosti, ki se ju moramo v sv. letu toliko bolj zavedati. Na prvem mestu je *pokora*, ki lahko obsega post, zbrano molitev, izpopolnjevanje vsakdanjih dolžnosti in dela ljubezni do bližnjega. Ob sklepu pa je poudaril še važnost vzgoje v družini, ki temelji na splošnem duhovstvu. Bodočnost krščanstva imajo v svojih rokah družine.

Anton Jobst — osemdesetletnik

Nedelja, 29. septembra, je bila poseben praznik za organista in skladatelja Antona Jobsta, pa tudi za župnijo Žiri ter posredno za vso slovensko cerkveno glasbo. Žirovski organist in skladatelj je namreč praznoval 80-letnico življenja. Ob

novitno ter urejeno delo. Ko so se cerkvene razmere uredile in je prenehala njegova funkcija delegata, je v škofiji Innsbruck vodil par župnij, dokler se ni ustavil na zadnji v Leissachu pri Lienzu, kjer ga je zatekla smrt. Mogel je še pripraviti knjigo svojih spominov, njenega izida pa najbrž ni doživel. Ves čas je ohranil živo zanimanje za življenje slovenskih izseljencev, ki so bili pred leti njegovi verniki. Bil je zvest naročnik in bralec naših izseljenskih listov ter je z veseljem sprejemal v svojem idiličnem župnišču obiskovavce iz obeh Amerik. N. p. v m.

A. O.

tej priložnosti ga je papež Pavel VI. odlikoval za njegovo nad 60-letno delo na področju cerkvene glasbe z odlikovanjem viteza sv. Gregorija Velikega, ki ga običajno daje laikom. Slovesnost se je začela z sv. mašo, med katero je nadškof Jožef Pogačnik prebral dokument o odlikovanju in v priložnostnem nagovoru orisal slavljenčevo delo, obenem pa se tudi dotaknil nekaterih vprašanj sodobne cerkvene glasbe.

Misijonski dan v Ljubljani

25. septembra se je že na tradicionalnem misijonskem dnevu v Ljubljani zbralo nad 130 duhovnikov in redovnic. Povsem polna velika predavalnica na teološki fakulteti priča o rastoči misijonski zavesti med slovenski verniki. Zborovanja se je udeležil tudi vrhovni voditelj Duhovniške misijonske zveze škof Lenič. Med gosti pa sta bila misijonarja p. Stanko Podržaj in Evgen Ketiš.

Še dva duhovnika umrla

V mesecu novih maš, v juliju, je mariborska škofija zgubila kar dva duhovnika, ki bi še lahko dolgo delala v dušnem pastirstvu.

1. julija se je ponesrečil v go-rah Leopold Kvasnik. Rodil se je leta 1946 na Prevaljah. Duhovnik je postal leta 1970.

20. julija pa je umrl dr. Miro Štalcer. Rodil se je v Mariboru. Po končani srednji šoli je študiral bogoslovje v Rimu, kjer je bil 1947 posvečen za duhovnika. Postal je doktor bogoslovja in je poučeval na papeški univerzi De propaganda fide v

Rimu do leta 1960, ko se je prese-
lil v Žabnico na Koroškem, od tam je
šel na Tržaško v Mačkovlje do leta
1970. Od 1. septembra 1971 pa je
bil župnijski upravitelj v Šmartnem
ob Dreti.

Novo vodstvo slovenskih frančiškanov

Od 8. do 13. julija je bil v ljubljanskem frančiškanskem samostanu provincialni kapitelj. Po predpisih generalnih konstitucij in provincialnih uredb se ga je udeležilo 23 patrov (poleg provincialnega vodstva vsi gvardijani in osem izvoljenih deputatov).

Po uradnih sejah, na katerih so udeleženci poslušali poročila vizitatorja, provinciala, ekonoma in predsednikov posameznih svetov, so bile nato volitve novega provincialnega vodstva. Za provinciala je bil izvoljen p. Polikarp Brolih, za provincialnega vikarja dr. p. Viktor Papež, oba za dobo šest let, novi defnitoriji za triletno obdobje pa so: p. Pij Goli, p. Hieronim Žveglič, p. Feliks Anžel in p. Alojzij Kos.

Imenovanje in premestitev

Za dekana Teološke fakultete v Ljubljani je bil ponovno izvoljen dr. Marijan Smolik, za poddekana pa dr. Franc Perko (v Ljubljani), in dr. Stanko Ojnik (v Mariboru).

Za prorektorja semenišča je bil imenovan Vinko Vegelj (40 let), nekdanji črnomeljski upravitelj in dekan.

Župnijski upravitelji so postali: Janez Vidic v Šentrupertu, Anton Mauša na Trsteniku, Ignacij Kustec v Tomišlju, Anton Rožmarič na Rakovniku v Ljubljani.

Nova izdaja sv. pisma

V septembru je izšlo v založbi Britanske biblične družbe „Sveto pismo stare in nove zaveze, ekumenska izdaja. Značilnosti te izdaje sta predvsem dve: prvič, da obsega vse knjige sv. pisma v eni vezani knjigi (1354 strani), drugič pa, da so ta prevod sv. knjig sprejeli katoličani in evangeličani skupaj, zato se imenuje ekumenski. Knjigo je natisnilo in vezalo podjetje „Delo“ v Ljubljani.

Besedilo ima za podlago prevod iz izvirnih jezikov, ki ga je izdal škofijski ordinariat v Mariboru med 1959 do 1961. Besedilo mariborske izdaje so na novo pregledali in po vsebini bolj smiselno razdelili. Prof. dr. Jakob Adlešič in pastor Viktor Miselj sta po opombah francoske „Jeruzalemske biblije“ k besedilom stare zaveze priredila nekaj opomb. Za knjige nove zaveze je pripravil opombe dr. Stanko Cajnkar. Besedilo nove zaveze sta za to izdajo pregledala in izpopolnila dr. Cajnkar in Jože Dolenc. V redakcijski komisiji za novo zavezo so sodelovali še škofa Držečnik in Grmič, senior Ludvik Novak in pastor Ludvik Jošar.

Zaradi dobrotnikov, ki podpirajo izdajo sv. pisma, stane ta izdaja le 100 dinarjev.

Ekumenski simpozij v Mariboru

Ekumenski simpozij je organizirala ljubljanska teološka fakulteta, odvijal pa se je v prostorih mari-

borskega bogoslovja. Na srečanje so bili povabljeni zastopniki vseh pravoslavnih in katoliških visokih šol v državi. Med 70 udeleženci so bili Makedonci, Srbi, Hrvatje, Bosanci in Slovenci. Bili so tudi zastopniki evangeličanov.

V 3 dneh se je za predavateljsko mizo zvrstilo 9 teoloških strokovnjakov, 6 katoličanov in 3 pravoslavni. Simpozij se je začel z uvodnim bogoslužjem, ki mu je predsedoval mariborski škof Držečnik, in sklenil z ekumensko molitvijo. Govorili so o pastoralnih problemih kristjanov v Jugoslaviji v zvezi z zakramenti, posebej evharistijo.

Življenjepis Terezije Avilske

Mohorjeva družba v Celju je izdala v zbirki Studenci žive vode življenjepis svete Terezije Jezusove, kakor ga je opisala sama. Knjiga, ki obsega 358 strani, je iz španskega izvirnika prevedel pisatelj dr. Stanko Majcen, uvodno besedo pa je napisal dr. Jože Rajhman.

Misijon v Ljubljani

V letšonjem adventu in postu bo misijon po vseh ljubljanskih župnijah. Program misijona bo prenova in sprava z Bogom in ljudmi. Namenjen bo vsem članom župnij: otrokom, mladim, samskim, zakoncem in staršem in tudi bolnim in starejšim kristjanom.

KJE**JE****KAJ**

DUHOVNO ŽIVLJENJE

UVODNIK	Misli ob božiču	641
BOŽIČNE PESMI	Jože Pogačnik: Sveta noč; Josip Stritar: Božič 642 Silvin Sardenko: Nocoj, nocoj 343 Karel Mauser: Božična 659 Vinko Beličič: Svetonočno razpoloženje ... 672 Janez Pucelj: V sveti noči 639	
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Brezmadežna 644 Advent 646 Notranja vsebina božičnega praznika ... 648 Pavel VI.: Glejmo na svet z zaupanjem, vendar tudi s previdnostjo! 352 študijski tečaj asistentov KA v Cosquinu 668	
SODOBNA VPRAŠANJA	Človeški problemi tehničnega napredka	599
RAZNO	Srebrni jubilej verske skupnosti in cerkv. zbora v Ramos Mejía 656 Eksorcist 670 Nove knjige: Revolucija pod Krimom, Taboriščni arhiv priča 682	
V DRUŽINI	Božič na Slovenskem	673
ZA MLADINO	Sveta noč	678
ROMAN	Hudičev advokat	684
NOVICE	Svetovne novice 690 Med nami v Argentini 692 Slovenci po svetu 696 Novice iz Slovenije 697	

Leto XLI**Številka 12****December 1974****Diciembre Nº 12**

„Duhovno življenje“

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14,

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.
Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzía, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah je zaradi sedanjih gospodarskih razmer s 1. avgustom zvišana na 126.— pesov. Vse naročnike, posebej pa še tiste, ki so letošnjo naročnino že plačali, prosimo, da prispevajo v tiskovni sklad: v ZDA in Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šillingov; v Italiji 3.500 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja in „Božjih stezic“: arh. Jure Vombergar; stalna zaglavja: Stane Snoj.

